

MONUMENTUL

Un an . 28 Cor.
Un jum. . 14 "
O lună . 2-40 "
Zi de Duminică
Un an . 5 Cor.
Pentru România și
Străinătate . 10 Cor.
Un an de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
un an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA
Dez. Perencz-ntze 20.
INSERȚIUNILE
se primesc la admalu-
trație.
Mulțumite publice și Loc de-
schis costă fiecare fir 20 fr.
Manuscripte nu se in-
polază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Aviz abonaților.

Rugăm toți abonații noștri să binevoiască să plătească cu achitarea sumelor ce ne datorăm. In acelaș timp le aducem la cunoștință că dela toți aceia cari nu ne vor plăti abonamentul până la 10 Septembrie vom incasa abonamentul prin oficiul postal.

Adm. »Tribuna«.

Ziarele noastre și ziarele din Regat.

Între condițiile de existență a ziarelor noastre de aici și a periodicelor din România, se simte desigur o mare deosebire. Plângerea dlui senator Grigore Procopiu împotriva libertății exagerate a presei, în contra tendențelor de stil și a lipsei de urbanitate în respectarea intimităților, nu se potrivește de loc pentru împrejurările noastre. Ceea ce în Regat este un motiv de saturație, ni se pare nouă, celor de aici, drept un motiv de neajuns. Libertatea aceea absolută, care conștienții noștri liberi par a pătimi, nu poate fi în concepția noastră, decât cel puțin în via.

Deosebirea aceasta dintre noi și gazetele noastre din mila unei constituții binefăcătoare, se poate constata la întâia privire asupra formei exterioare. Iată acolo formatul foliilor franceze, cu stilul plin de temperanță în polemicile politice, cu impulsivitatea

țile fără număr din articolele secundare, cu înțepăturile și aluziile din fiecare informație. Atmosfera de libertate, care garantează numai decât mișcarea nelimitată a spiritului, este evidentă. În schimb priviți la noi formatul acesta schimbat, după tradiția germană: cuprinsul acesta înfășurat în vorbe cântărite, gândirea desfășurată cu precauție, fiecare formă stilistică, fiecare rând se resimt de dispozițiile draconice ale unei legi de presă, care ne sufocă și de ochiul veghetor al unei justiții, care nu ne tolerează.

Pe cât de fericită a fost deci soarta presei din România și pe cât de ușoară i-a fost astfel misiunea de a contribui la încheierea României moderne sub raportul ei politic și cultural, pe atât de grele și de multe au trebuit să fie sacrificiile ce ni s'au cerut nouă, — sacrificii de oameni, de bani și de suflete — în cursul luptelor noastre pentru salvarea românismului din aceste părți.

Care va fi viitorul în condițiile de dezvoltare ale presei, firește, nu putem prevedea. Reuși-vor oamenii politici din Regat să restrângă abuzurile, de cari se plâng și se găsiască pentru asta o soluție, demnă de spiritul modern al legii existente, nu putem ști. Nici nu avem darul de a prevedea, dacă ziarele noastre din Ungaria vor continua multă vreme să stea supt lacătul și zgarda acestor măsuri înăbușitoare de gânduri. Orice ar urma însă, dintr'o parte sau alta, avem puncte comune de contact, avem

chestiuni de credințe și de aitudini, pe cari e bine să le stabilim.

Convingerea noastră, înainte de toate, este că cercul de activitate al ziarelor românești de pretutindeni nu mai poate rămânea mărginit la interesele speciale de provincie, ci toate la un loc au datorita să privească neconținut la cauzele generale ale românismului.

Mărturisim că în această privință s'a făcut prea puțin până acum. Dacă în presa noastră din Ungaria s'a făcut tot posibilul să se țină interesul cald pentru viața politică și culturală din Regat, dacă cu inimă caldă am înregistrat toate succesele străduințelor mai nouă de ordin social și economic, pentru ca să dăm cititorilor noștri un tablou cât se poate de lămurit al României moderne, nu putem să afirmăm acelaș lucru și despre conștienții noștri din centrele României. Recunoaștem cu drag, că evenimentele dela noi nu se petrec fără ca ele să deștepte un ecou și dincolo de Carpați, dar este în interesul cauzei să spunem cu această ocazie, că multe informațiuni referitoare la noi se dau cu ușurință și cu o lipsă oribilă de temeinicie.

Am putea zice chiar, că e numărul foarte redus al acelor ziaristi din România, cari ne cunosc în mod fundamental, cari au o justă intuiție a situației noastre politice, știu rostul întocmirilor noastre și pot să și dea seama de valoarea persoanelor mai de seamă din mijlocul nostru. Austro Ungaria este atât de aproape, problemele de rasă sânt atât de atrăgătoare și rostul elemen-

Doi robi.

— Fragment *) —

De Octavian Goga.

— Să-l aduceți pe șaptezeci și cinci! — răsună deodată chiotul sergentului, un glas care tremurâ zidurile. În golul liniștei mortuare a celulelor, aceste răcnete curmă visarea robilor și fac să tresară cum stau așa ulțați cu fruntea în palme. Se aude zingănitul legăturii de chei cum sună prelung, ascuțit, obraznic... Sgomotul se apropie de ușa mea. (Eu sânt — păcatele mele — eu sânt 75.) Aud cheia cum se înfige greu în broască, cum se învârtește odată, de două ori. Un val de lumină năvălește pe ușa ce se deschide și mă face să-mi frec ochii. În prag e un pandur îmbrăcat de paradă, cu pușca pe umăr, cu boloneta strălucitoare în vârf, drept, rigid, cu cunoscuta severitate ungurească:

— Mergem la judecător!

Mă ridic, îmi iau pălăria și ies. Gardianul mă îndeamnă dela spate, cu ungureasca lui poruncă:

— Înainte, domnu'e, înainte!

*) E un fragment din Odiseia la care m'a supus unam câteva luni justiția scumpei noastre țări. Nu e de actualitate, dar e un colț de tipică Ungarie intimă, plină de ani de zile, mi-a fost îngăduit să trec granița spre Occident. Negreșit, că și aceste rînduri cuprind un argument în favorul împăciuirii și pot fi utilizate de noii colaboratori ai Telegrafului din Sibiu.

O. G.

Coborîm scările, trecem printr'o curte în care o ceată de robi în mantale lungi, sure, priveghiați de vardiști, tale lemne. Toți se opresc, muzica lor monotonă încetează o clipă. Înțorc capul spre mine, parc'ar zice: Încă unu! Ce-o fi greșit și asta?... Apucăm pe-un coridor întunecat, ca să leșim din nou la lumină. Se deschide ușa, o antișambră. Tovarășul meu își potrivește chipiul. Altă ușa. Intrăm într'o cameră largă, cu o masă mare la mijloc, cu polițe pe pereți și cu o mesită în colț. Vardistul stă drept în fața domnului dela masa mare, salută și își bate călcăiele:

— Vă anunț cu supunere, domnule judecător, Măria ta, I am adus pe șaptezeci și cinci!

— Bine! Așteaptă! — Și domnul dela masa mare își îndreaptă ochii spre mine. Mă învâluie de sus până jos într'o privire de triumf și strașnică mulțumire. Încă nimeni nu m'a privit așa. Nici nu cunoaștem uitătura asta, decât din cărțile cu haiduci ale domnului N. D. Popescu și din povestirile lui Scherlock Holmes. Cum se uită la mine un zâmbet larg îi întinde fața, satîsfăcut își freacă mâinile, clipește șiret și plescăie din buze:

— Care va să zică... He... he... Care va să zică... Nu s'a putut? Ce? N'ai fugit? Ai?... Ne cunoaștem noi prietenii... — Și începe o ploale de paragrafi: paragraf 375, paragraf 2, paragraf..

Un tânăr la mesita vecină scrie ce spune domnul cu barbete, domnul judecător. Scrie, se oprește din când în când incurcat, tușește, ridică capul:

— Paragraf cât?

— Paragraf 375! — răspunde triumfător și ironic stăpânul meu. Și povestea urmează înainte, curmată la răstimpuri, de câte-o întrebare adresată mie: De ce ai scris? Recunoști? Cete a îndemnat? De ce-ai vrut să fugi? Unde te duceai? — Și alte vorbe finite într'un ton schimbat, cu o maiestatică seriozitate protocolară cădea asupra mea... Eu răspundeam încet și plictisit, fără nici un pic de supărare...

Mă legănau amintiri de tot felul. Reconstruiam crâmpete din lectura romantică a adolescenței: tablouri din închiziția spaniolă, prinderea haiducului Ioniță Tunsu la cotitura Oitului, pagini din Silvio Pellico. Mi-a apărut canalul dela spatele palatului dogilor din Veneția, vedeam »Ponte dei sospiri«, azeam bătaia ritmică a lăptășilor... Și mă duceam mai departe cu gândul. Admiram cina lui Veronese din Academia de lângă Rialto, mă supunea privirea Mariei din tabloul lui Tizian.. Și ochii împăiențeriți îmi rătăceau în gol, poposind câte odată pe crucifixul de pe masă, din care un Crist de bronz ruginit, cu barba în plept, mă privea nespuse de umil, de trist și de părăsît: un anachronism jalnic în atmosfera asta de paragrafi...

— Am isprăvit! — Și cu un gest de indescriptibilă mândrie degetul arătător al domnului judecător îmi arată direcția ușii. Pandurul mă ia din nou dela spate și plecăm. Trecem prin antișambră, ieșim prin gangul luminos și apucăm înainte.

Când ajungem într'un ungher dosnic, însoțitorul meu mă atinge ușurel pe umăr. Se oprește. Mă opresc și eu. Mă privește în față. Se uită în dreapta, în stânga, ca și când ar căuta pe ci-

tului românesc atât de important în acest cadru și totuși pentru presa din România evenimentele din Franța, atât de îndepărtate de cercul intereselor naționale, sânt totdeauna mai de actualitate.

Cum zierele de astăzi însă nu trebuie să aibă numai un rol informativ, ci trebuie să pună un deosebit preț pe partea educativă, ele ar putea ușor să se schimbe în adevărate catedre, de pe cari să se facă educația națională sistematică a cetitorilor. Dacă în locul raportajului fantastic despre crime și aventuri, zierele din România ar introduce rubrici constante, redactate de specialiști, în cari ar da zi cu zi orientările de lipsă despre întreg felul nostru de a fi, despre viața noastră în raport cu alte neamuri, despre tot ce facem și ne înconjoară (sânt gazetari cari nu cunosc nici geografia Ardealului!), relațiile noastre sufletești ar deveni desigur mai intime și folosul lor mai vizibil!

Să nu se supere confrății noștri, când le mărturisim atât de franc, că făcând situația noastră ținta unor studii și orientări mai serioase și lăsând la o parte informația de mântuială și fraza sunătoare și atât de goală uneori, ne-ar face un enorm serviciu cauzei naționale.

Se întâmplă adese-ori ca zierele să rămână singurele călăuze drepte în materie politică. În timpul pasivității noastre de pildă, singure zierele au continuat să țină trează conștiința națională. Iar în Regat, când se întâmplă ca oamenii politici, siliți de împrejurări, să se îmbrace în haina indiferentismului, numai zierele pot să continue propaganda pentru scopuri românești. În timp de pace sau în război, cu libertate deplină, sau cu sabia lui Damocle de-asupra lor, zierele au prin urmare datoria de a exercita influențe tot mai simțite asupra opiniei publice.

Ce bine ar fi, dacă asupra mijloacelor de acțiune s'ar putea stabili o unitate de vederi și dacă între zierele din Regat și

dela noi s'ar putea alcătui un program întreg de procedări mai serioase pentru reprezentarea intereselor reciproce. Și ce practic ar fi dacă între fruntașii presei de-acolo și cei de aici ar putea avea loc mai dese explicări și întrevederi, sau dacă tovarășii noștri ar avea curiozitatea să vie între noi și să-și culeagă ei singuri învățămintele din toiul campaniei. Nevoia unei aproprieri, a unei armonizări de datorii și interese e numai decât necesară.

Dizolvarea dietei croate. Eri s'a publicat de către președintele Medakovics autograful regal prin care dieta Croației e declarată dizolvată.

Deputații croați s'au prezintat la această ultimă ședință cu toții în mare înunță. Citirea autografului a fost ascultată în picioare, numai deputatul socialist Korac nu s'a ridicat.

Reforma electorală specială pentru Ardeal. Din Târgul Mureșului ni-se scrie: De câteva zile magnații de-aici și din jur, împreună cu mai mulți deputați dietali și secretari ministeriali, țin zilnic adunări tânuite, din cari s'a strecurat numai atât — că ei desbat un proiect de lege special în ce privește *votul universal* pentru Ardeal. Supt pretextul că vreau să susțină hegemonia maghiară, — ei urmăresc ținta să și asigure și pe viitor interesele lor de clasă...

Chestia prefectului Erődy. Duminică a avut loc în Târgul Mureșului o mare întrunire publică, convocată de președintele prefectului Erődy. La întrunire au luat parte mai bine de 1000 de cetățeni. S'a primit o moțiune prin care se exprimă prefectului Erődy deplină încredere și se condamnă goana murdară pornită împotriva lui.

După întrunire, mulțimea s'a dus înaintea locuinței lui Erődy, făcându-i ovații zgomotoase,

Contele Andrassy ca savant de ocazie. Umilit în trufia-i de oligarh acerb, contele Andrassy, s'a furișat aproape pe nevăzute de pe terenul politicii militante. El nu putea să privească în față renașterea atât de strălucită a popularității contelui Tisza, vechiul său antagonist,

ci a preferit a se surghluni de bună voie în strălucirea vieții de particular. În comedia vieții publice ungurești s'a săvârșit deci, aproape pe neobservate, o schimbare de roluri dintre cele mai de frunte. Ansamblul a rămas însă neștirbit, căci actorii desfășoră aceleași abilități în nouile lor roluri și deosebirile lor de temperament, ori de manifeste, ele nu jignesc tendința generală a acestei comedii ce se joacă de atâta vreme pe socoteala popoarelor din țară.

Faimosul »conte negru«, a ajuns să facă acum pe surghiunul de bună voie, deprinde cu multă predilecție gesturile de dăunăzi ale »strășinului dela Jest« și aceste gesturi îl prind tot atât de bine ca dăunăzi pe contele Tisza. Cel ce au profesia să poarte treaba cea feudală, gazetarii imperialiști, înregistrează cu o ipocrită mulțumire »succesele fenomenale« ale marelui marșal benevol.

Așa s'a întâmplat că alaltăieri, contele Andrassy, a rostit la o întrunire a medicilor unguri în Miskolcz un discurs de deschidere foarte neînsemnat atât ca conținut cât și ca formă: Un »eveniment« de o importanță atât de colosală, bine înțeles nu putea să le scape ditirambiștilor dela »Budapesti Hirlap« și în numărul său de azi ei li consacără locul de frunte. Sânt liberi gazetarii unguri să și admire stăpânii în dragă voie și să i înalte până la al șaptelea cer, — noi nu le facem proces de conștiință. Lauda lor cu nemărită e prea semnificativă însă, decât ca să nu ne oprească și noi pentru o clipă. Din ea se degajază năzuința stăpânitoare a politicii ungurești, năzuința de a primesti popularitatea zdrobitoare a individualității ori reacționare pregnante, căci aceste individualități formează pilastri clădirii feudale a statului ungar și ele sânt garanția înfrângerii ei. Ca mâne vâltoarea politicii militante poate să-l tragă la fund pe contele Tisza și sistemul feudal trebuie să aibă la îndemână elemente potrivite să-l înlocuiască.

Școala de fete din Arad.

Am citit în »Tribuna« două articole scrise de femei în interesul școlii de fete de acolo. O bucurie mi-a cuprins sufletul, văzând, că femeile noastre își ridică glasul în interesul unei cauze atât de mari și de o importanță nediscutabilă, — și m'au îndemnat și pe mine să scriu aceste șire.

Am urmărit cu încordată atențiune acți-

neva. Se încredințează că sântem singuri, se apropie de urechea mea, îi bălăbănește pușca într-o parte, mi-se uită încă odată adânc în ochi și-mi șoptește tainic, cu glas tremurat, într-o românească din jurul Clujului:

— Eu am citit multe *versuri* de-ale dumitale, domnule, că și eu-s rumân, numai vezi dumneata, aici nu-i slobod!... — Și rumen de emoție, cu obraji luminați de un suris bun, îmi strânge mâna bietul Român. Nu știu ce să zic. Inchid ochii o clipă... Imi tremură genele fără să vreau și pornim fără un cuvânt înainte...

La cinci pași am ajuns în curtea robilor. Procurorul ne iese în față și ne taie drumul. Pandurul îl vede, scoate pleptul, pășeste drept, țanțoș și-mi arată calea. Li aud din nou glasul strălucitor, brutal, poruncitor, oficial, pe ungurește:

— Înainte, domnule, înainte!

În strălucirea soarelui îmi apare la un colț stătuia lui Matia Corvinul în fața bisericii gotice din piața Clujului. Mă fulgeră un fior prin vine. Și ne ducem tăcuți, eu înainte, pandurul în urma mea: doi robi într-o pușcărie mare...

Sadea...

De Const. A. Giulescu.

Fuse o căldură năbușitoare în ziua acela. Cătră sară un vânt rece se stărnise din spre răsărit, împrăștiind în petice sdrențuite, cele câteva grămezi de nori albi, rătăciți în necuprinsul cerului. Tocmai spre miezul nopții intrasem în casă.

Fereasta din grădină era deschisă. Peste tot răcoare, bine. Mă desbrac, și m'ățez pe un scaun să privesc cerul, luna, stelele. De când nu mai stătusem de vorbă cu ele! Dar nu apuc să mi rotesc ochii împrejur, că văd o licărire de foc în colțul grădinii. Mi am zis atunci: Un licuriciu. Așteptam să-l văd luminând în altă parte. Dar, zăresc în acelaș loc, același luminuță gălbue, în dosul căreia se proiecta pe zid o umbră cât o momâle. Zic atunci tare:

— Bată-te norocul, Coană Zinco, credeam că e un licuriciu prin grădină. Când colo... Dar, ce faci pe vremea asta de nu te ai culcat?

— Ia, stău și eu la răcoare, maică, și mă gândesc la viața omului, că e nimica toată! Mai pomenit-al dumneata? Știi, îmi spuneai, că cunoști pe Sadea, *secretaru la Carmen*. Ei bine, se zice că s'a prăpădit. A dispărut din București de o lună și mai bine. Unde! — Dumnezeu știe!

— Și crezi dumneata una ca asta, coană Zinco, o întreb nedumirît? Te-a păcălit cineva. Nu l mal călăna de geaba că cine știe pe unde-l zâmbește ochiul acum!...

— Ei, ba să poate maică, se prea poate!... Mie îmi spuse a băcanului din colț, știi ciupita frate, cum li zice... Frusinica de, zice că le-a spus-o și lor asară tot unul *din Carmen* se vede că ăla știe de rostul lui...

Și după o clipă de tăcere urmă:

S'o fi prăpădit sarmănelul! Și era ca bradul de voinic. Meșter la vorbă, la cântec, și om cu dichisuri. Uite, parcă l văd zău așa, pe vremea când îl aveam chirlaș. Venea tiptil, tiptil pe la spatele meu și când vroia să-mi ceară gologani

împrumut, numai ce prindea să mi cânte la urechi încet, dulce de tot:

Foaie verde trei smicele,
Pe deasupra casel mele,
Trece-un stol de rândunele;
Dar nu-i stol de rândunele,
Ci sânt dragostele mele,
Care m'am iubit cu ele
Din tinerețele mele!...

Ei bine maică, îți spun drept că bălat așa, rar! Avea sufletul de artist și pace!... Și de, și fi păcat de atâta putere, de atâta viață s'o mistuie pustiu ista de pământ!...

— Eu tot nu cred Coană Zinco li răspund. Măne aflu și să vezi dumneata de nu ești păcălită... Așa ies une-ori vorbe rele oamenilor buni.

Oftă apoi bătrâna din adânc, și tăcurăm amândoi o bucată de vreme.

Luna se ridicase deasupra grădinii, topind în ratice de foc pe geamurile deschise. Ca niște ochi întrebători licăreau sus stelele vinete. Pe nisipul aleii tremurau frunzele castanului dela poartă; iar din vreme în vreme țigara cocoanil Zinco tot lumina ungherul grădinii, ca un ochi neadormit, ca o schinteie desprinsă din necunoscut.

M'au dus atunci gândurile în cadrul strălucit al vieții petrecute!.. Ori cum mă învârteam înăuntru, puteam să gonesc din minte imaginea lui Sadea. Mă persecuta ca o umbră, ca o părere de rău... Și ce bălat de viață, Doamne! Pare că l văd! Tiptil, tiptil apărând la un colț de stradă ori la o răspântie, veșnic cu o principesă în gură, și în-

vitarea: »Reuniunea femeilor române din Arad și provincie«, dela reactivarea ei. Fiecare pas făcut de ea spre atingerea scopului propus îmi umplea sufletul de bucurie. Așteptam cu nerăbdare incorporarea vizului frumos: în locul celui vechiu, un nou edificiu, modern și corespunzător, pentru școala de fete din Arad. Și când credeam deja lucrul ajuns aproape de liman, citec tot în »Tribuna«, un articol din care reiese că s'au ivit piedeci și că nu merge așa neted cum just se putea spera și că nu toți sânt conduși de același singur gând: ridicarea și lărgirea școlii. Și cum Doamne păcătuiesc aceștia, cari pun piedeci la realizarea acestui scop sublim! Păcătuiesc în contra neamului, căci fără exagerare și preocupare, trebuie să recunoaștem că de pe acum soarta neamului și a românismului este pusă în mâinile viitoarelor mame române.

Cea mai puternică armă în mâna unui popor este cultura, să câștige cultura trebuie întâi să crești mame femei cu inteligență și cultură, ca ele apoi la rândul lor să dea nașunii fii vrednici, gata de luptă și a se jertfi pentru neamul lor. Asta de-o parte; de altă parte limba cum ne vom păstra-o, dacă nu vom crește viitoarele mame în școli românești. Nicăiri ru se poate lucra mai cu ușurință și rezultate satisfăcătoare, decât în educația tinerelor mămici ale neamului nostru, din care putem face și ticii mama biruitoare a nașunii noastre; iar dacă o lăsăm pradă influențelor străine, putem pierde o generație întreagă de fii adevărați ai neamului nostru.

Eu admir energia și munca comitetului »Reuniunii femeilor române din Arad și provincie«, dar de multe-ori mă cuprinde teama, că având atâta de luptat, — vor obosei înainte de vreme. Și nu înțeleg deci, pentru ce domniile dela Arad le pun atâtea stavile și voiesc din nou să condamne femeile la o absolută neactivitate pe terenul public. Pentru ce fac tot posibilul, ca să le disgeste de a-și continua activitatea? Pen-

truce zelul lor trebuie suprimat? Și totuși există femei, pe cari le împinge ceva a executa binele — le împinge ceva nevăzut, un gest mistic venit din alte sfere nepreceptibile de nimeni. Și deși multe stavile și neajunsuri întâmpină, — atât de multe, încât cu amărăciunea lor cuprinde un disgust — totuși o singură rază de lumină, ce răsare printre norii deși e de-ajuns, ca din nou să le încurajeze și îmbărbăteze. Rivalitatea dintre sexe ar fi vreme și la noi să dispară, să i-se lase teren și femeii să muncească pentru cultura neamului și binele comun.

Femeia mai întâi este chemată să crească o generație sănătoasă — și ca intelect și ca fizic — mame bune, femei înțelepte cari să îngrijască, ca vatra familiară să fie bazată pe principii de ordine, igienă; economie, etc.

Ori unde va putea pătrunde și va putea săpa dușmanul neamului, dar la tulpina, la rădăcina sa — în familie, la vatra casnică, — nu va putea ajunge, căci acolo *mama* e stăpâna și ea conduce regate și neamuri, căci fiii ei vor fi, ce va voi *mama*.

Ca să ne putem întări, să putem dar înainta în cultură, ar fi de dorit ca în toate centrele românești să se facă școli de fete bine organizate.

La Cluj, Oradea Mare, Caransebeș (la Brașov, cu bucurie aflăm, că se proiectează deja o școală civilă de fete), căci numai așa vom putea concura cu școlile străine, și vom putea scoate dela aceste școli, marele contingent de române, cari se adapă acolo cu cultură nouă cu totul străină.

Dar să revin iar la școala de fete din Arad.

Cetesc din nou un articol referitor la chestia aceasta importantă, — scris de dl S. Secula și apărut în »Lucașul« Nr. 15—16. Un articol care, în loc să ajute eventual la o deslegare mai bună a lucrurilor, incurcă și mai rău afacerea.

D. Secula zice s. e. să nu facem ziduri, — să nu investim averea în edificii — până nu avem școala. Așa știu că dl Secula locuiește în părțile Aradului, prin urmare trebuie să știe, că în Arad există deja o școală civilă de fete confesională — dar nu are localul corespunzător. De altfel, întreb pe dl Secula, dacă faci o școală, nu trebuie s'o așezi undeva — în oarecare zidire? Și nu e mai bine s'o așezi în casa ta proprie — decât să închiriezi — pentru că sub cerul liber să admită și dl Secula, nu poate funcționa o școală cu internat. Dl Secula, totodată ar trebui să știe și aceea din statutele și apelurile Reuniunii, că Reuniunea nu are de gând să facă o nouă școală, ci să adune fondurile de lipsă pentru ridicarea unui edificiu, în care să transpună și susțină în conțelegere cu Consistorul școala existentă deja.

Un adevăr însă spune dl Secula: Că a-facerea aceasta prin atâtea trăgănări dela comisii la comisii, nu va ajunge încurând la un rezultat bun. Interesul pretinde mai puține vorbe și mai multă ispravă. Eu cred, că pentru atingerea acestui scop, ridicarea unui așezământ cultural atât de important, n'ar trebui să existe jertfe destul de mari, pe cari biserica să nu le aducă spre realizarea lui.

Dora T.

Vizita studenților turci în România.

București, 22 August.

După cum am anunțat la timp Duminică 21 a. c., au sosit la Constanța un număr de 85 studenți otomani însoțiți de profesori lor și de ministruul cadastrului din Imperiul Otoman.

Escursionistii au sosit la Constanța la orele 5 dimineața pe bordul vaporului »Principesa Maria« sub conducerea profesorilor universitari turci Mihtat bey și Ali Ieram bey,

La acostarea vaporului, muzica militară a intonat imnul național otoman, iar studenții otomani de pe bordul vaporului răspund cântând imnul regal român.

Dl Teodoru, secretarul general al ministerului cultelor, a urât oaspeților bună venire. A răspuns Mihtat bey, mulțumind pentru frumoasa primire făcută. Au mai vorbit delegații studenților români, cărora le-au răspuns căji va studenți turci.

În sunetul muzicii militare excursionistii au pornit în oraș vizitând lucrările moscheei în construcție. Apoi s'au dus la gară, iar la 6 și jumătate dimineața au plecat la București.

Încă dela orele 10 a. m., foarte multă lume se îndreaptă spre gara de Nord, spre a eși într-o întâmpinarea oaspeților turci. Tramvaiele și trăsurile sânt luate cu asalt, iar calea Victoriei și calea Griviței ia un aspect neobișnuit.

La orele 11 peronul gării de Nord e preamic pentru a primi marele număr de persoane care venise să asiste la recepțiunea studenților otomani și a profesorilor lor.

Ordinea este ținută cu mare greutate de către dnii maior Popovici și Rafael inspectorii de poliție, Pop șeful siguranței, maior Ghimpa comandantul sergenților de oraș, dl Veltz comisarul gării de Nord precum și de un mare număr de polițiști și sergenții de oraș.

Pe peronul gării de Nord se mai află comitetul de recepție compus din dnii C. Ionescu directorul învățământului secundar, Alexianu inspector școlar și Jean Demetrescu șef de cabinet din partea ministerului instrucțiunii, G. Ioanin, Inginer Tărușanu și M. Botez consilierii comunali din partea primăriei capitale.

De asemenea se află prezenți Ex. Sa Seffa Bey, ministrul plenipotențiar al Turciei la București, cu întreg personalul legațiunii otomane.

chând din ochiul stâng în semn de zâmbet, te împingea cu vorbele: Servus Marie!... Și dacă te simțea cumva cu voce bună, îl vedeai aplecându-se ușor lângă urechea ta, te prindea cu o mână de peste mijloc și punându-și surdina sub limbă, începă să cânte domol, adormitor, ucligitor:

Foale verde grâu mărunț
Inimă cu venin mult,
De te-aș mai vedea cântând
Și-o leacă de chef făcând!...

Sonțai apoi un fel de furnicătură în tot corpul, o uscăciune nemai dovedită la lingurea, și fă să-ți dai sama, te trezai or la »carul cu bere« or la »pariziana« în poartă. Și-n urmă, la treabă făcând!... Cântece, glume, voce bună și veselie câtă vei!... Toată lumea era a noastră în sara cea!

Și unde-or să mai fie toate astea, m'am întrebat așa de-odată? Unde, dacă nu o mai fi Sadea? O! nu se poate!...

Și cum stam așa pe gânduri, visând la vremurile bune de altădată, am simțit cum un fior îmi străbătea prin inimă. Și mi-am zis: — Dar dacă ele cr-mi spuse coana Zinca vor fi!...

De o-dată îmi veni o idee: Cel mai nimerit lucru ar fi să mă duc la prietenul Cristea, care vede aci o palmă de loc. El îmi va spune tot ce se despre Sadea.

M'am îmbrăcat repede și am plecat. Când am eși pe poartă am zis tare:

— Coană Zinco, să nu te culci, că-ți aduc o veste bună!...

— Bine maică, vino sănătos. Dar să nu zăbăvești prea mult!...

Erau ciasurile două după miezul nopții, când am bătut la fereastra lui Cristea. Frecându-se lenes la ochi a venit cam burzului în poartă, întrebându-mă:

— Dar ce te aduce pe vremea asta la mine, prietene?

— Bre, ce știi de Sadea, că e trecut de o lună decând nu am mai auzit nimic de el?!

— E tare, mare, m'a răspuns amicul Cristea. Măne sosește în București. A fost prin ale păgâne de străinătăți, pe unde nu pot merge toți muritorii de rând!...

— Bre, bre! Dar bani, am întrebat?...

— Știe el Sadea să se învărtească!...

Ridicându-se în sus amicul Cristea începu să mă dojenească:

— Și pentru asta mai sculat din somn?

— Păl vezi bine. Sadea nu e prietenul nostru?

Și dacă nu mai știam nimic de el ce era să fac?

— Bre, dar tu trebuie să fi cam... Iauzi, să mă deștepte din somn, ca să mă întrebe de Sadea!? Bravo!...

Am'cul Cristea a intrat supărat în casă, pe când eu am luat o în fugă nebună pe stradă, ca să duc mai de grabă coanei Zincai, veste bună că »flerul rău nu piere«!...

Și nu știu din ce colț îndepărtat, părea că-mi vine la ureche încet, adormitor, cântecul lui Sadea:

Foale verde grâu mărunț,
Inimă cu venin mult!...

Delegațiunea institutorilor a învățătorilor și a studenților.

Un cor compus din învățătorii, învățătoarele și elevii școlilor primare rurale din județul Ilfov sub conducerea maestrului I. Popescu-Pasarea și a dlui Gheață, revizor școlar al județului Ilfov. De asemenea și muzica regimentului 10 artilerie.

Pe linia III-a de sosire se afla trenul care sosise de la Galați și care nu eșise încă din gară. Fiind aproape de sosirea trenului din Constanța, o parte din public, care nu mai încăpea pe peron, crezând că trenul va rămâne în gară, se repe de la vagoane pe care luându-le cu asalt se posta pe la uși și ferestre.

În curând însă trenul se puse în mișcare și eși din gară, astfel că cei ce se suise în el, făcând o plimbare fără să vrea, până la remisa de vagoane.

La pornirea trenului, publicul de pe peron izbucni în risete și aplauze.

La orele 12 și 10 minute trenul de Constanța sosește în gară.

Publicul izbucnește în ovațiuni entusiaste iar muzica militară cântă imnul otoman. Studenții și demnitarii otomani își fac apariția la ferestrele vagoanelor și agitând batistele în aer, răspund la urale cu strigăte de »Trăiască România«.

Entuziasmul și uralele durează câteva minute, în care timp corul învățătorilor cântă în mod admirabil, imnul turcesc.

În fața vagoanelor în care se află studenții otomani se afla comitetul de recepție.

Printre excursioniștii se află d-nii Mahmed Eșaad, ministrul cadastrului, Ahmed Midza Efendi, rectorul universității din Constantinopol, Ali Ezzem Bey, Mustafa Tevzi Efendi, Ak f Bey, Kemal Bey, Galib Efendi, profesori universitari; Dr. Adillan Stafet și Ralif Bey.

După ce se mai potolește entuziasmul, d. G. Ioanin, consilier comunal, urează bună sosire excursioniștilor în numele primarului capitalei, care fiind suferind nu a putut a le eși întru întâmpinare.

D. M. Botez, consilier comunal, în numele cetățenilor spune că oaspeții otomani sânt primiți cu mare dragoste în capitala Regatului Român. D-sa termină discursul său strigând »Trăiască M. S. Sultanul Mohamed; Trăiască națiunea otomană«.

D. Ali Kemal Bey, profesor universitar turc, a rostit în limba franceză, o frumoasă cuvântare mulțumind pentru entuziasma primire ce li s'a făcut.

De-așemenea au mai vorbit d-nii Ali Izzet, președintele studenților otomani, și Boga Leon, student macedonean.

După terminarea discursurilor, se formează un impunător cortegiu, care cu muzica în frunte pornește spre oraș. Ministrul și profesorii universitari turci s'au suit în automobile și au mers în fruntea cortegiului.

Pe calea Griviței și calea Victoriei ambele trotoare erau înțesate de lume, iar de prin balcoane și de la ferestre se asvârleau buchete de flori.

Cortegiul, astfel format, s'a îndreptat spre cantina universitară unde li s'a dat masa.

După amiază excursioniștii au vizitat orașul. Seara la orele 8 au fost un banchet la restaurantul Enescu, oferit de E. S. Sefa Bey, ministrul Turciei, în onoarea profesorilor universitari turci. A luat parte și dl ministru Spiru Haret.

La orele 9 seara s'a dat o reprezentație de gală în parcul Oteteleşeanu. S'a jucat »Orfeu în infern«.

Publicul, care umplea parcul, imediat ce excursioniștii turci și-au făcut apariția, l-a salutat cu ovațiuni nesfârșite, în timp ce orchestra companiei a cântat imnul imperial turcesc și »Trăiască Regele«.

E. S. Sefa Bey, ministrul Turciei, d-nii Mehmed Eșaad, Ahmed Midza Efendi, și dl ministru

S. Haret precum și profesorii universitari turci, au luat locuri în loji, ceilalți oaspeți în staluri.

La plecarea publicul a făcut o nouă manifestație de simpatie oaspeților turci, cari au părăsit parcul în mijlocul strigătelor de: »Trăiască Turcia, Trăiască Sultanul«.

Luni, la orele 8 jum. dimineața, studenții otomani s'au reunit la Bufetul de la Sosea, unde li s'a servit cețeaua cu lapte, oferită de Primăria Capitalei.

Din partea autorităților noastre asistau dl Teodoru, secretarul general al ministerului cultelor, d-nii Ioanid și Botez, consilierii comunali, precum și întreg comitetul studențesc de recepție.

După o mică gustare studenții, dimpreună cu profesorii și cu reprezentanții autorităților noastre, s'au fotografiat.

A urmat apoi vizitarea muzeului de istorie naturală, a muzeului geologic, etnografic și a ministerului de externe.

O parte din excursioniștii, studenții la medicină, însoții de colegii lor români, au mers pe la diferite spitale și sanatorii spre a asista la operațiuni chirurgicale.

Studenții sânt încântați de primirea ce li s'a făcut.

V. N.

O voce străină.

Paris, 23 August. În cercurile diplomatice de aici i-se atribuie o mare importanță vizitei studenților turci. În cercurile politice bine informate circulă zvonul că România și Turcia se vor alătura la triplă alianță, formând astfel un puternic bloc pentru asigurarea păcii europene.

Școlile românești din Bucovina.

Dintre Românii din afară de Regat, cei de sub sceptrul austriac se bucură de cele mai mari libertăți, de cele mai multe drepturi. Așa se spune pretutindene. Chiar stăpânirea e prevenitoare, sau cel puțin prelinde a fi — și noi am trebui să ne folosim de aceasta — cerințelor culturale ale unui popor. Și cu toate acestea, noi Românii bucovineni nu avem nici un gimnaziu curat românesc. Românii de sub stăpânirea despotică și călcătoare de legi a Ungurilor au trei gimnazii curat românești.

Se va spune, au, însă cu ce jertfe! Tocmai aceasta e cinstea lor. Noi nu am fost cu privire la școlile noastre secundare capabili de jertfe, fie cu intenție fie din neștiință. Și vom vedea, de ce jertfă ridiculă e vorba, pe care înaltașii noștri au pretextat-o și mulți o lau încă și azi drept pretext de a nu putea avea un gimnaziu curat românesc.

Primul gimnaziu din țară e gimnaziul prim de stat din Cernăuți, care cu doi ani în urmă și-a serbat jubileul de o sută de ani de existență. La 1808 Românii erau încă în majoritate covârșitoare, și erau și mari boieri români cu vază. Și nimeni din boierii noștri, nimeni din clericii noștri și nimeni din cărturarii noștri nu s'au aflat să pretindă cu stăruință, ca acest gimnaziu să fie românesc. E stăpânire nemțască, trebuie și școală nemțască; astfel nu poți ajunge departe. Cel puțin e scuzabil, așa era spiritul vremii. Spirit național conștient pe vremea aceea încă nu se pomenia.

Al doilea gimnaziu din țară, după vechime, e cel din Suceava. Intemeierea acestui gimnaziu e de tot interesantă. Și ar fi bine și de un folos mare, ca deputații noștri, consilierii consistoriali români și ceilalți oameni competenți ai noștri să și reamintească urcele de întemeiere, cari se pot avea ușor la îndemână în cartea părintelui C. Morariu »Skizzen über die Rumänen aus der Bukowina etc«. În aceste urice e scris: acest

gimnaziu se întemeiază, spre a crește candidați de preoți români, fiind în țară mare lipsă de aceștia. Pentru candidații de preoți români trebuie gimnaziu curat românesc. Ne fiind la anul 1808 însă profesorii secundari români, se hotărâse deocamdată limba de predare nemțască rămânând ca fondul religios, care susține până azi acest gimnaziu, să trimită pe spesele sale candidații profesori români la universitatea din Viena.

Îndată ce acești candidați vor fi cvalificați, să se introducă imediat la acest institut limba de predare românească conform uricului de fundam. Până azi gimnaziul, propriu zis, e cu limba de predare germană și cu banii fondului religios gr. or., se cresc anual peste 300 de ovrei. Măruș din oamenii noștri conducători nu i-a venit și nici nu-i vine în cap, să tragă la răspundere stăpânirea pentru neobservarea dreptului nostru garantat prin uric, și să ceară împlinirea lui, căci profesorii români aveam acum de peste 20 de ani s'au adaus cu chiu, cu vai întru clase paralele române, în cari elina însă predă tot în nemțește: iară după 45 de ani s'a continuat aceste paralele, însă numai cu limba latină și cu matematicile în românește. Acest gimnaziu din Suceava, care, relativ, e cel mai bun pentru noi între cele existente, și pe care ni-l place a-l da la orice prilej de gimnaziu românesc. Dacă ar fi oamenii noștri ceva mai destoinici, mai desinteresați și mai curați la suflet, s'ar putea realiza ușor.

Al doilea gimnaziu pretins românesc, care însă și mai puțin românesc ca cel din Suceava e gimnaziul 3 de stat din Cernăuți. Nașterea acestui gimnaziu e caracteristică pentru lăcomia mentalitatea stăpânirii. Grație unui abil act politic a lui Gheorghe Popovici se înființează în formă de filială pe lângă gimnaziul prim de stat paralele române utracviste, adică cu materii predate pe jumătate în românește, pe jumătate în nemțește. Fiind elevi prea destui, Românii să se declare filiala ca un gimnaziu de sine stătător. Stăpânirea însă întemeiază un gimnaziu curat nemțesc, care servește exclusiv jidanilor, și știe, că funcționarea din Bucovina e cotropită de jidani și adaugă filiala cu clase paralele, și mai și numai ca Românii să nu aibă un gimnaziu al lor propriu, unde ar putea dispune de chibzuirea și trebuințele lor.

Al treilea gimnaziu pretins românesc e gimnaziul din Câmpulung, înființat cu trei ani în urmă, care, dragă Doamne, ar avea să se lansa gimnaziului curat rusesc din Vîjnița, și — multor Români din Bucovina nici nu li vine în a crede, — se scriu în catalog note în românește și se eliberează certificate (testimonii) în ruteneste. Deci ce privește școlile secundare Rutenii ne-au întrecut. Căci gimnaziul din Câmpulung are ca și cursul superior al paralelor române din Suceava și ca și toate clasele paralele de la gimnaziul 3 de stat din Cernăuți, numai latina și matematicile în limba română, iară celelalte materii în limba germană, adică e un gimnaziu utracvist, care e cea mai mare nepotrivire pedagogică din câte există. Aceasta o poate spune cu sufletul curat fiecare, care a predat într-o clasă română utracvistă. Închipuiți-vă că un pedagog din ministerul de instrucție din Viena sau un reprezentant al autorității școlare din țară, un chinez să învețe pe ficiorul D-sale, ce știe numai nemțește limba japoneză. Căci e rău rat așa, dacă iei d-ta pe un băiat de la țară, care abia de știe citi nemțește, și-l pui să învețe latina, limba greacă și altele, lucruri, cari nu cunoaște prin o altă limbă, care nu o știe, și care nu o poate învăța cu toate cursurile peștitoare. Când leși dintr'un astfel de gimnaziu ești simplu o victimă a unui nenorocit și imposibil de pedagogie. Imi aduc aminte groază, cum învățăm cuvinte elinești nemțeste, fără să înțeleg ce înseamnă. Nu știi nici românește, nici nemțește, nici materia predată, și e natural, că o materie necunoscută să o înveți numai printr'o limbă care o cunoști bine. Studiul într'un gimnaziu utracvist e o altă timpire sistematică a orișice facultăți intelectuale.

Pentru cumpărare
de
pălării pentru copii și domni

cel mai bun magazin e a lui

SUC. EMMER FERENC
Weismayr Ferenc
Timișoara, centru, strada Hunyady

Se va spune: practica dovedește contrariul, căci gimnaziul utracviste dăinuiește, vrea să zică s'au probat. Ei bine! Nu e adevărat.

Dăinuiesc, pentru că majoritatea elevilor trece înainte, nepregătită, cum se cade, luându-se, cu consimțământul forurilor superioare, vecinic în considerare, că nu știu bine nemțește. Existența gimnaziilor utracviste, și în genere admiterea și protejarea lor, ca să existe, admite pentru noi numai o singură concluzie: Slăbirea facultăților intelectuale la elevii români, sau în cazul cel mai bun, producerea de universitari români fără pregătire bună se face cu intenție și sistematic de către acei, cari au puterea și datoria, de a nu omorî sufletul unui popor, ci de a-i da școli în limba lui. Și într-o adevăr statistică, dovada cea mai neînfrântă, confirmă concluzia noastră. Abiturienții români es totdeauna mai puțini, deși se află sub aceleași condiții ca și străinii, abstrăgând utracvismul. Și universitari români naufragiați, sau cu examenele de tot întârziate nu sânt o raritate. Toate cazurile nu se pot explica pr'n neglijență sau lipsă de mijloace materiale. Și o întințitate a poporului nostru față de altele, nu putem admite.

O astfel de burulană rea și otrăvitoare e utracvismul. Și am rămas uluși, și cu amintiri de groază, noi toți cari ne înțelegem rostul nostru de învățători și educători ai tineretului nostru, când am auzit, că o cerință veche și îndreptățită, adică clasele paralele române, și nu utracviste pe lângă gimnaziul din Rădăuși au să leie ființă sub forma nenorocită a utracvismului. Domnii deputați, în primul rând on. domn deputat al Rădăușilor, și oamenii noștri de școală, au datoria sfântă să intervină, cât este vreme, ca aceste paralele să fie curat românești, și nu numai poreclite românești, sau cel puțin să apară sub forma celor patru inferioare din Suceavă. Iară Românilor — și durere multor Români — cari credința falsă și neîntemeiată, credință căreia i-a căzut jertfă gimnaziul din Câmpulung, că cu cât ești mai bine nemțește numai într'un gimnaziu nemțesc sau cel puțin utracvist se poate învăța, spunem, să se gândească la ce le-am înțeles împotriva utracvismului și să-și jertfească acest egoism fals pentru viitorul copiilor lor, acea jertfă ridicolă care o amintiam la început, și să fie încredințați, că dacă Polonii, Cehii, Italienii, Croații și alții pot învăța nemțește în gimnaziile naționale, vom nimeri și noi aceasta.

»Patria«.

Goană după tricolor.

Aiud, 22 August.

În zilele trecute a fost în orașul Aiud târg de țară. Târgul de vite s'a început în 15 August, iar în 19 August a fost târgul liber, numit pe acei ziua târgului.

Cele mai cerelate zile de târg au fost ziua primă a târgului de vite, adică 16 August și ziua de târg liber, adică 19 August.

Notez că, poporul și mai ales țărănimea, care a luat parte la acest târg, — ca de obicei la toate târgurile de țară — este aproape 80 procente românesc.

Azi după prînz m'a venit la cunoștință, dela oameni neinteresați, că înainte de prînz, câteva patrile de jandarmi, cari făceau serviciul indatimat la târgurile de țară, s'au năpustit asupra românilor, — în mare parte feciori tineri și fete, — cari purtau la brîu și în plete frumosul nostru tricolor național, și cu complăsaș-le moștenită de moși strămoșilor din Asia, cu brutalitatea îndelungată la acești împănași lacomi de sânge românesc, au smuls dela sânguratici aproape toate

fundele și brănele naționale, ducându le la căpitănatul orășnesc de aici.

Observ că, dela unii, mai ales dela fete, au luat nu numai funda ci și monedele înșirate pe fundă, — dupăcum au datină de a purta fetele de pe valea Murășului.

Am înțeles mai târziu și aceea, că poliția orășnească a dat și ea în mai multe rînduri ajutor jandarmilor, când unul sau altul dintre voinicii noștri omânași, mai curajoși, nu voiau să se lapede cu una cu două de podoaba portului.

Un românăș uimit de ferocitatea jandarmilor a venit la mine și m'a întrebat: Ce fel de legi s'au putut aduce acum de curînd, că jandarmii iau dela toți feciorii și dela toate fetele și brănele naționale românești?? Până acum pela noi nu lera așa ceva!!

În puține cuvinte l au lămurit, și tot în puține cuvinte l am explicat ce sânt legile și ce sânt fărădelegile.

Nu am avut norocirea să mi se adreseze aproape nici unul dintre cei interesați în cazul cu tricolorul național, pentru a mă întreba de sfat etc., dar cu toate acestea, măhnit și eu peste măsură, — m'am interesat de comisarul polițienesc, și întîlnindu-l pe drum, l-am întrebat dacă are de știre despre vandalismele ce le înscenează prin oraș și chiar împotriva românilor, jandarmi a căror menire ar fi să mențină ordinea publică la astfel de ocazii, iar nu să se năpustească asupra țărănilor pașnici și asupra inocentului tricolor național românesc, căci în felul acesta tocmai tulbură ordinea și primejdulesc siguranța publică??

Mi-a răspuns, că el nu a dat ordin de asemenea natură, dar că jandarmii cunosc de bună seamă legea și ordinațiunile, se poate însă să fi primit un astfel de ordin dela vre-un alt for. L-am rugat să dea numai decât ordin ca să înceteze brutalitățile, căci pela noi nu sau sau mai pomenit așa ceva. Comisarul m'a refuzat.

Mai târziu m'am întîlnit cu o patrulă de jandarmi, dela care am aflat că, au ordin «inalt» să facă celace fac, dar sursa acestui ordin nu au voit să mi o comunice.

Văzînd că jandarmi nu mai conțenesc a maltrata portul românesc am intrat la oficiul comisariat, ca să mal întreviu odată dar comisarul mi-a răspuns scurt, că acum nu are timp... era chiar în discuție cu Domnul sublocotenent dela jandarmi și încă cu unul de rang mai inferior. Am ieșit sc așnind din dinți, și m'am apucat de raportul acesta!

Până acum Români din jurul afurisitului de Aiud, pașnici, iubitori de ordine și de o toleranță rară cum sânt, încă n'am avut parte de șicane de soiul acesta. Aceasta este răsplata Românilor de pe aici, pentru că au ridicat la putere mare și în posturi înalte pe toți mutălăii și tîntălăii!!

Brănele și fundele naționale românești cu toate acestea să vor înmulți așa de mult, încât de strălucirea acelu tricolor vă vor sări și celalalți ochi cari v au mai rămas... domnilor, cari înscenași și dați ordin pentru astfel de barbarisme!

Iată preludiile împăcării româno-maghiară. S.

Ocna-Sibitului, 21 August.

În societatea mai multor dame am mers Duminica trecută la Ocna-Sibitului pentru a vizita băile. De abia însă ne-am scos bilete pentru a face câte o baie și s'au și prezentat jandarmii, cari fără nici o lămurire au provocat două dame îmbrăcate în costumul nostru național să depule tricolorul, care după lege — ca făcînd parte din costum să poate purta. Este grozavă obrăznicia, când fără lămurire răpesc cu puterea tricolorul, mai ales, că din totalul oaspeților dela băile acestea, jumătate o formează oaspeții români, parte stabili, parte, cari vin zilnic cu trenul, fac baie și apoi să înapoiadă la Sibit sau în jur.

Astfel în mod brutal au fost lipsite de brăul în culorile românești 2 dame viguroase din Săliște unde până azi s'a poartă cu cea mai mare fală frumosul nostru costum național.

Cazul l-am anunțat unui avocat din Ocna pentru ca să facă pașii de lipsă contra purtării jandarmerești fără ordin în scris, la ce mi a răspuns, că nu se ajunge la nici un rezultat. Tot acel avocat mi a povestit apoi, că tot în această zi, s'au postat jandarmii înaintea bisericii din Ocna, pentru a despoia de brăiele tricolor și pe locuitorii comunei Ocna-Sibitului.

Poate acesta este semnul, că să ajunge mai curînd la împăcare. Damele sânt Ana și Marina Miclăuș locuitoare în Săliște. A. M.

Din străinătate.

Turcia și România. »Kölnische Zeitung« publică următorul articol ce l-s'a trimis din București:

»În cercurile politice de aci se atribuie mare importanță vizitel marelui vizir.

La Sina'a, unde a apărut în audiență și la rege. Haaky-pașa a avut mai multe consfătuiri cu d. Djuvara, ministrul de externe al României. S'a discutat cu acest prilej, în primul rând, situația din Balcani și chestiunile pendinte, dintre Turcia și România.

A venit, apoi, în discuție convenția comercială, care se tratează de câțiva ani, fără rezultat; convenția consulară, în legătură cu cea dintâi, precum și chestia vacurilor din Dobrogea, care va fi regulată acum.

S'a mai vorbit despre cererea cușo-vlahilor din Macedonia, cari vor să se despartă de patriarhul ecumenic și să-și organizeze o biserică și o școală a lor proprii.

Guvernul român și-a dat consimțământul în această chestie și sprijină pe lângă poartă demersurile cușo vlahilor.

Di Djuvara a prezentat mult material în discuția avută cu Haaky Pașa.

În sfârșit s'a discutat agresiunea suferită la Pireu de vaporul român »Împăratul Traian«, fapt care a sporit prietenia dintre Turcia și România.

Avîndu se în vedere încordarea care domnește în Bulgaria, din pricina dezarmărilor din Macedonia, cei doi diplomați au căzut de acord că singurele Turcia și România sânt sprijinul păcii în Balcani și o acțiune comună a ambelor puteri ar putea menține statul quo.

Cum e și natural întîlnirea dintre di Djuvara și Gaaky pașa nu se datorește întîmplării ci a fost bine pregătită pe căi diplomatice, și ea nu poate decât să întărească prietenia între Turcia și România.

Nu mai trebuie să vă comandați mobile din Budapesta pentru că dela **Székely și Réti** fabricanți de mobile în Marosvásárhely, puteți găsi **garnitură întreagă din lemn masiv pentru aranjarea dormitoarelor** și constă din: dulapuri, 2 paturi, 2 dulapuri de noapte cu marmoră, 1 spălător cu marmoră și cu oglindă pentru suma de **360 coroane**. Tot aceeași cu toalete în 3 părți **400 coroane**. Economisire în spese de transport, pentru că întreaga garnitură se expediază franco conform termenii separate, în oricare parte a Ardealului. În dorință prezentăm în persoană bogata noastră colecție de mustre și servim cu prospecte și cu deseme. — Să fim atenți la firmă.

Revoluție plănuită în Portugalia. Din Londra se telegrafiază: Ziarul »Central Neurs« primește din Portugalia știri alarmante despre o revoluție ce s'ar plănuți din partea clericalilor, cari vor să răstoarnă guvernul liberal, să aresteze membri cabinetului și să proclame dictatura militară. Ducele de Oporto, care a fost încunoștințat de un prieten necunoscut despre revoluția plănuită, s'a retras în cetate, unde se țin necontenit consilii de război. Se zice că guvernul a concentrat însemnate forțe militare în Oporto, pentru a putea să reprime orice mișcare revoluționară.

Jublieul principelui Muntenegrului. Sărbătorile jubilară ce vor începe la 28 August, când se împlinesc 50 de ani de la urcarea pe tron a principelui Nichita, iau proporțiile unei manifestații politice de mare importanță. La aceste serbări jubilară iau parte nu numai statele din Balcani, ci și reprezentanții aproape a tuturor statelor din Europa. Bulgaria și Italia vor fi reprezentate prin înșiși suveranii.

Regele Ferdinand al Bulgariei a și sosit Duminecă seara la Cetinje, însoțit de moștenitorul de tron Boris, de miniștri Papricov și Nicolalew și o suită numeroasă. La Antivari, regele și suita lui au fost întâmpinați de principele moștenitor Danilo. Intrarea în Cetinje a fost triumfală.

Luni la amiază au sosit la Cetinje și Regele Italiei Vittorio Emanuele și Regina Elena, care e fata principelui Nichita. Și suveranii Italiei au fost întâmpinați la Antivari de principele moștenitor Danilo. În palatul din Cetinje li s'a făcut o primire deosebit de călduroasă. Indată după sosirea lor a avut loc un banchet familiar, la care a luat parte și Regele Bulgariei cu principele Boris.

Principele Nikita al Muntenegrului, primind într-o scurtă audiență pe corespondentul din Cetinje al ziarului »Neue Freie Presse«, și-a exprimat întâi bucuria pentru atitudinea simpatică a presei austriace față de țara lui. »Muntenegrul — a spus prințul — merită această simpatie, pentru că muntenegrenii mei sânt un popor bun și brav, care se bucură când presa europeană li manifestă dragoste.

»Să ni-se dea timp să ne desăvârșim opera de naștere europeană și civilizată«.

Prințul a arătat apoi corespondentului cât de mare plăcere li procură vizita regelui Ferdinand al Bulgariei, — vizită pe care pune un preț deosebit.

Un preot german despre România.

Revista »Jahresbericht des Frankfurter Vereins für Geographie und Statistik« (1910) publică o conferință foarte interesantă despre noi, care a ținut-o în Frankfurt pe Main parohul Dr. Karl Schwarzlose, sub titlu: »România, Țara și locuitorii ei«.

Conferențiarul, care și-a ilustrat expunerile sale printr-o serie de proiecțiuni luminoase, s'a informat cu mare grijă asupra subiectului său. El a întreprins, în vara anului 1909, o călătorie de studii prin țara noastră, având cele mai bune recomandări din partea ministerului de externe din Berlin. Precum mărturisește călătorul însuși, guvernul român și fostul ministru al Germaniei

la București d. Kiderlen Waechter l-au primit cu deosebită amabilitate, ajutându-l pe toate căile, astfel că, într'un timp relativ scurt, a izbutit să studieze România în toate direcțiile, putând să-și facă o înțelegere clară despre situația ei generală.

Importanța este constatarea prealabilă a preotului german, că România împarte cu statele balcanice din vecini soarta nedreaptă de a fi judecată adeseori nefavorabil și greșit din partea străinătății. Astfel, d. Schwarzlose amintește despre pretinsa »murdărie« orientală și despre pretensele prigoniri ale Evreilor. Pe la 1870, scriitorul evreu Karl Emil Franzos, a dat descrierilor sale de călătorii prin Europa sud-estică titlul de »Semi-Asia«. Această numire era chiar pe atunci cu totul exagerată. Astăzi ea este o nedreptate strigătoare.

Regatul României, spune d. Schwarzlose, trece adeseori drept stat balcanic. Mare rătăcire. România este, în realitate, un stat dunărean, care ține de Europa centrală.

Suprafața solului României corespunde aproape exact teritoriului Germaniei-de-Sud, dar este locuită numai de vre-o șapte milioane de oameni, pe când Germania-de-Sud are 14 milioane locuitori.

În Europa Românii ating astăzi cifra de 12 milioane. Dar numai 6 milioane sânt cetățeni români, ceilalți sânt răspândiți în Austro-Ungaria, Rusia, Serbia, Bulgaria, Turcia și Grecia, numiți și Aromâni, dau regatului dela Dunăre dreptul de-a fi interesat în chestiunea macedoneană.

Cu privire la originea neamului nostru, d. Schwarzlose este de asemenea obiectiv și bine informat. D-sa admite că din amestecul coloniștilor romani cu Dacii a răsărit poporul daco-roman. Acest popor nou ar fi dispărut în vârtejul năvălirilor barbare, dacă n'ar fi avut scutul puternic al Carpaților. Parte din năvălitorii pe pământul Daciei, precum Slavii, Bulgarii, Maghiarii, s'au amestecat cu populația băștinașă. De aci elementele fizice, culturale și lingvistice străine. Dar masele daco-romane au rămas factorul dominant în noua formațiune a poporului românesc.

Limba noastră este în fond o limbă romanică. Ea are foarte mare asemănare de sunete cu limba italiană. Cuvintele romanice sânt temelia limbii românești. Elementele de grai latine dovedesc și faptul, că originea creștinismului românesc datează încă din vremea colonizațiunii romane.

Mulțimea elementelor străine în graiul românesc se explică prin amestecul de neamuri pe pământul românesc. Cele mai puternice sânt elementele slave, pentru că limba slavă fusese din străvechi timpuri, limba bisericească a Românilor. Deși începuturile creștinismului la Români sânt legate de colonizarea română, credința lui Isus a prins rădăcini numai după ce s'au botezat vecinii Bulgari, în jumătatea a doua a secolului IX.

Dela ei primară Românii dogmele și constituția bisericești, dovădind supuși Patriarhului de Bizanț. Însă dela 1859, această dependență a încetat definitiv și România are de-atuncea o biserică națională autocefală. Pe vremuri și limba învățământului fusese cea slavă, pentru că școlile, ca și în Apus, erau ale bisericilor și mănăstirilor. Astfel se explică faptul, că vechea literatură românească este scrisă cu litere cirilice. Dar astăzi domină pe toată linia literile latine introduse încă din secolul XVIII. În mișcarea culturală modernă se observă tendința hotărâtă de a curăți limba de elementele străine cari s'ar putea sacrifica fără de nici o pierdere, și de-a înlocui aceste elemente cu expresiuni pur românești.

Această problemă a limpezirii limbii, în sensul naționalității, este una din cele mai nobile datorii ale Academiei române.

În afară de ortodocși, trăiesc în România, după cifrele arătate de preotul german, 150.000 catolici,

25.000 protestanți, 45.000 mohamedani, 300.000 evrei, 5000 armâni.

Parintele Schwarzlose dă informațiuni exacte și asupra istoriei politice a Principatelor române. Dânsul vorbește cu elogii despre împotrivișii lor vitej: ască în contra Turcilor și constată că voievozii noștri, cari sânt glorificați cu drept cuvânt ca eroi naționali, chiar și astăzi, au trei condițiuni de vasalitate mult mai favorabile ca Sârbi și Bulgarii.

România modernă, întemeiată sub domnia Cuza și desăvârșită sub domnia regelui Carol, este o țară care progresează în toate direcțiunile. Capitala cu 320.000 de locuitori, ocupă o suprafață de șapte ori mai mare ca suprafața Franței furtului. Orașul București este înzestrat cu toate însușirile unei capitale și Românii li numesc »Parisul Orientului«. Străinul este surprins de numeroasele și elegantele clădiri monumentale ale capitalei. Astfel de clădiri se află și în alte orașe românești, precum Iași, Craiova, Brăila, Galați. În toate aceste orașe, precum și în portul Constanța, trăiesc colonii germane și comunități evanghelice, pe cari le a vizitat parohul german.

Regimul odraslei de Hohenzollern înseamnă o epocă nouă și binecuvântată în dezvoltarea României. Suveranul s'a interesat în prima linie de înmulțirea mijloacelor comunicațiunii și de reorganizarea armatei, care și-a câștigat lauri meritorii la Plewna, fiind aliata oștii rusești. Prin propria ei vrednicie, România și a cucerit independența deplină și regalitatea.

Regina României s'a impus ca scriitoare, în literatura universală, iar ca Doamnă a creat numeroase așezăminte de caritate.

Sub raportul geografic țara românească este foarte interesantă și variată. Are o climă sănătoasă. Primăvara și toamna sânt abia trecute scurte și adeseori țin numai câteva zile. Flora Dunării prezintă o deosebită importanță pentru România. Tot astfel provincia Dobrogei, desamăle cărei monumente arheologice parohul german vorbește cu entuziasm. Portul Constanța este apreciat în termeni elogioși. Serviciul nostru maritim este laudat pentru confortul și regularitatea sa.

Din punct de vedere economic, d. Schwarzlose, constată, că sântem un stat aproape exclusiv agrar. Industria românească e foarte sărăcă și nu ocupă mai mult de 200.000 de oameni. Dar lucrurile se vor schimba, îndată ce comorile uriașe ale pământului vor fi preluate mai mult și românul va dobândi îndrăzneala necesară activității industriale. Deocamdată a avut un mare avânt industria petrolului.

Pământul României este de o productivitate fabuloasă. El dă recolte bune, fără de nici o grijă specială și fără de îngreșăminte. Regele și guvernele țin să răspândească în țară ideile agriculturii moderne. În acest scop servesc școlile de agricultură și Domeniile Coroanelor.

Din suprafața României, 76 la sută este pământ productiv și 46 la sută se ară. Marea parte a pământului este în proprietate stăpânește aproape jumătate din pământul arabil; restul e al țăranilor.

Țăranul român trăiește încă foarte modest. Particularitatea a casei românești este pridvia. Numărul analfabeților este mare, cu tot învățământul primar obligator și bine organizat. Pricina este că țăranii și mai ales muntenii locuiesc răzlețiți, astfel că le vine greu copiilor să merge la școală.

Portul național e simplu. Bărbații au cămașă albă. Ei poartă o cămașă în felul tunicii, pe care o poartă și femeile. Portul femeilor e mai bogat în culori. Virtuțile naționale ale Românului sânt ospitalitatea, generozitatea, amabilitatea și mila.

Cea mai nouă prăvălie de vestminte și mai bogată în Tîmșioara-Fabric **Kings Arthur & Company**

unde poate cineva ca să se provadă cu **vestmintele cele mai bune și ieftine** din stofe moderne. Rog Onor. public cu toată încrederea a mă cerceta și a se convinge. Deosebit atrag atențiunea părinților cari își aduc copiii la școală. Serviciu prompt și conștiințos. Prețuri fixe. Telefon Nr. 1053. Cu deosebită stimă: **Kings Arthur & Company**

INFORMAȚIUNI.

A R A D, 23 August n. 1910.

- Un pas spre bine în comuna Murani.

Ne scrie: Reprezentanța comunală din Murani — la îndemnul comitetului parohial — după o stăruință de 4 ani a ajuns la frumosul rezultat, să câștige aprobare dela forurile superioare pentru hotărîrea sa, ca în comuna noastră — Dușnicu și în toate sărbătorile bisericii noastre, — sărurile să fie închise toată ziua. Hotărîrea aprobată și ridicată la putere de drept s'a pus în aplicare deja din 17/30 Iulie a. c. spre bucuria tuturor, afară de a celor, cari până acum s'au bucurat prea puțin.

Te mai mare dragul să te preumbli în zile de sărbătoare acum prin comună, căci nu te mai cuprinde groaza, că te vei întâlni cu indivizi inconștienți de numele de om; nici că la cele 3 biruri din comună vei afla aproape întreg tineretul comunei stînd și delectându-se în vorbe și fapte rușinoase ale unui sau altuia dintre consumătorii peste măsură de băuturi alcoolice.

Un pas spre bine s'a făcut. Deie bunul Dumnezeu, ca influința acestei schimbări asupra popoarelor să fie cât de îmbucurătoare!

Am zis la început, că reprezentanța a ajuns la acest rezultat după o stăruință de 4 ani. Aceasta ea să înțeleagă așa fel, că din anul 1906 până în anul acesta s'a adus în această cauză de 4 ori hotărîre. În 3 rînduri a fost respinsă din partea forurilor superioare, și de abia acum a 4 oară a primit aprobarea mai înaltă.

Faptul acesta l'am dat publicității, ca să îndemne și să încurajeze atât pe cei cari n'au făcut încă acum nimic în această direcțiune, — cât și pe aceia, cari au încercat, dar fără rezultat favorabil, căci proverbul »bate și ti-se va deschide« trebuie să-și arate temeinicia sa și în lupta contra alcoolului. Murani, la 9/22 August 1910. Cu decăzută stimă: *Miron Moldovenescu, preot.*

- Epilogul unei alegeri. Din Cluj ni se scrie: Zilele aceste avocatul Dr. Albert a purtat proces, în numele fostului candidat de deputat guvernamental Schubert Sándor, împotriva preotului român Beniamin Rusu și a arendașului Rosentfeld din Suceag, cerându-le să-i restituie suma de 1000 cor., cât le dase pentru alegeri.

Schubert a fost candidat în cercul Gilău, și părintele Rusu i-a fost unul dintre »cortegi«, care a primit 1000 cor. cu însărcinarea să-i câștige alegătorii. Părintele Rusu nu i-a »câștigat« însă nici un alegător, dar nici bani nu vrea să-i mai restituie.

Aceste le spune avocatul în acțiunea sa. Ce zice la toate aceste dl părinte Rusu?

- Alegere de preot în Soborșin. Duminică în 21 August n. a avut loc alegerea de preot în frunțașă comună Soborșin. Alegerea a decurs în cea mai exemplară ordine, ales fiind, cu aclamațiune, bravul teolog Emil Păcurariu. Felicităm comuna la alegerea aceasta nimerită.

- Holera în Italia. În ultimele 24 de zile au fost în Trani 9 cazuri noi de holeră și 5 decese, dintre cari 3 datorite cazurilor vechi; la Andria un caz și un deced; la Barletta, trei cazuri și un deced; la Ruvo primul caz ur-

mat de moarte; la Cerignola, 3 cazuri noi și 2 decese dintre care unul din zilele precedente.

La Bari, Bitonto, Alseceffe, Caroto și Spinazola nu s'a mai întîmplat nici un caz nou. Știrile sosite din alte părți ale regatului asupra condițiilor sanitare locale sînt satisfăcătoare.

Din Madrid se anunță că importante măsuri au fost luate în toate porturile spaniole și la punctele de graniță, în urma ivirii holerei în Italia. Vapoarele, cari merg în America de Sud și care se duc până la Geneva, se vor opri de acum înainte la Barcelona.

- Simptomele împăcării. Din Senița, comună slovească, se anunță că murind de curînd un frunțaș al satului, familia i-a ridicat un monument somtuos și Dușnicu trecută în frunte cu preotul și popor adunat, au plecat să-l sfințească. Abia se începuse însă slujba, când a sosit pretorele cu o haită de jandarmi și au împărșiat cu forța credincioșii adunați pe cuvînt că nu poate permite adunări politice fără concesiune. Poporeni au făcut arătare la tribunal contra volnicului pretore, pentru conturbarea serviciului divin și abuz de putere.

- Inaugurarea castelului din Posen. Din Berlin se anunță că inaugurarea noului castel imperial din Posen a avut loc la 20 August. Au sosit la Posen spre a fi de față la inaugurarea noului castel: împăratul, împărăteasa, principele moștenitor, ceilalți membri ai familiei împărătești dl Bethmann Holweg și mai mulți miniștri, Orașul este decorat.

Oaspeții au mers în automobile la castel unde primarul a salutat pe împărat, pronunțînd un discurs de omagii. Împăratul a mulțumit pentru primirea cordială ce i-s'a făcut și a proclamat Posenul ca nouă reședință, adăugînd că noua reședință rivalizează cu surorile ei prin fidelitatea către împărat și împărăție, prin iubirea de rege și patrie, și ca noua reședință să fie un sprijin și o pepinieră a civilizațiunii germane și a moravurilor germane. În urmă împăratul și ceilalți asistenți au vizitat castelul.

- Un preot denunțiant. Din Băița ni se scrie: În presara sfului Ștefan mai mulți tineri de școală, din Băița și jur, ne-am folosit de prilejul sărbătorii Schimbării la Față pentru a ne distra preumblîndu-ne și discutînd, mai apoi așezîndu-ne pe o poziție dominantă a comunei și cîntînd în cor diferite cîntece românești. În sfîrșit ne-am depărtat fiecare pela casele noastre. Peste noapte s'a întîmplat, că steagul unguresc de pe școala românească din Băița, a fost luat, sfîrșit și aruncat în stradă de mîna necunoscută.

Întîmplarea aceasta a dat ocaziune preotului românesc din Băița, care pentru lucruri românești sau nu poate fi câștigat de loc, sau numai tîrît și de teama opiniei publice, a »gurii lumii«, să se recomande bunului și prea ierătorului public românesc printr'o »bravură«, care-l servește spre deosebită cinste. Iute s'a grăbit a afirma, ca mare psiholog și cunoscător al împrejurărilor, convingerea-i proprie, că făptuitorul e cutare tiner, care în sară fusese în mijlocul nostru.

În chipul acesta sergentul major de jandarmi a putut să zică aceloră dintre noi, cărora li-s'a luat interogatoriu, că »inteligenta română din Băița« îl consideră vinovat pe respectivul tînar, care a și fost ținut la casarma jandarmilor nemîncat aproape toată ziua de 20 August n. c.

Prin faptul acesta dl preot din Băița, care răspunde cu toți ai săi, când se amintesc anumite datorii naționale, că în Băița e cosmopolitism, și

că e bine să trăim în bunăînțelegere cu străinii (supt ceea ce partea cea mai mare a bunei noastre inteligențe din Băița înțelege acomodarea servilă poftelor și pretențiilor șovine ale unei mîni de nemți maghiarizați și funcționariși din »nobilia« viță arpadiană, neîncumetarea de-a începe și a încuraja orice acțiune menită să aducă ceva folos lumii românești, ca nu cumva să se supere străinii, căci atunci vai și amar), dar care pe de altă parte, deși preot în o comună frunțașă și director de bancă, se roagă de toată lumea, ca să intervină pentru a primi fiul său (și și samănă!) mana stipendiului »Fundațiunii Gojdu«, — a mai adăugat ceva lajispriavile slabe ale aceloră, cari au înaintea ochilor veșnic numai și numai căpătuirea pe toată linia și cu toate mijloacele.

O nemuritorule Hamlet cu Danemarca ta, de multeori trebuie să fi amintit, când e vorba de »conducătorii« neamului nostru din cele mai multe părți!

- Căsătoria lui Boris. Ziarul »Patriote« aduce știrea că din prilejul vizitei regelui Ferdinand al Bulgariei la Cetinje va fi vorba și despre căsătoria moștenitorului de tron al Bulgariei Boris, care vrea să ia în căsătorie o principesă muntenegreană. Avînd însă în vedere tinerețea moștenitorului, această căsătorie va trebui amînată câțiva ani.

- Arderea fabricii Krupp. Ieri s'a aprins renumitul arsenal al fabricii Krupp din Germania. Asupra acestui incident primim următoarele amănunte: Focul a izbucnit în laboratorul fabricii, unde erau mai mulți chimiciști și lucrători, dintr'o cantitate mică de iarbă de pușcă, coprinzînd o parte a laboratorului.

Lucrătorii au început îndată opera de salvare, dar cu toate opintirile focul a apucat de nou la iarbă de pușcă și a sdorbit întreg laboratorul. Numai cu mare greu au putut să împiedice înțepirea focului. Focul nu a secerat dintre oameni nici o victimă.

- Scrisorile regelui Alexandru. Ziarul »Samouprava« din Belgrad a început să publice o serie de scrisori din arhiva privată a regelui Alexandru al Serbiei. Publicarea acestor scrisori a făcut adevărată furtună în Belgrad. Ziarul »Samouprava« vrea ca cu aceste scrisori să dovedească că regele Alexandru avea de gînd să delature pe Petru Caragheorghevič.

Cea dintîi scrisoare e adresată ministrului președinte de vremuri Gheorghievici și e dată din Carlsbad, anul 1898. În cercurile guvernamentale publicarea scrisorilor a stîrnit un viu rezon și s'au luat măsuri pentru a împedeca publicarea lor. Se crede că după toate acestea ziarul va înceta tipărirea scrisorilor.

- Victimele holerei. Oficiul sanitar din Petersburg publică un raport asupra victimelor holerei, din care reese că din șase August până în treisprezece în gubernalele bîntuite de holeră s'a observat 23,944 de cazuri noi de îmbolnăvire și în același vreme au cucerit 10,723 de inficlați. Dela erupția holerei până în 13 August au fost cu totul 11,2085 și au murit 50,287.

- Insectele și prevederea timpului. Broasca ne procește bine schimbarea vremii. Von Lendenfeld, profesor la Universitatea din Cernăuți, și-a dat osteneală să vadă cum se împlinesc proorocirile broștei și a găsit că nemerește tot de atîtea ori pe cîte greșește.

O fi avînd dreptate profesorul, o fi numai așa clevețire pe seama broștei, nu știm.

Dar, zice H. Coupin, Fabre, bătrînul cunoscut ca următor al obiceiurilor la insecte, ar fi dovedit că insectele cari nu lasă nimic de dorit în privința prevederei. Așa e omida zisă Procesiionară, care locuiește

Albert Dobó,
giuvargiu, Kolozsvár, **Mátyás király-tér 15.**
(Telefon 842). Fost prăvălia Husznik. (Telefon 842).

Prefăcînd și asortînd de nou magazinul de clasornice și giuvaricale
al lui ► **Husznik János** ◀ il continuu eu.
Mare deposit de clasornice și giuvaere și articole de argint veritabil și de China. Mare atelier de reparaturi. Ochelari se pregătesc
după comandă medicală.

pe pini, învălind ramurile cu cuiburi de pînă și adăpostindu-se în aceste cuiburi. Aceste omizi, în luna lui Decembrie, la Avignon, nu eșau de loc după hrană cînd apăsarea atmosferică era mică și deci amenințare de ploaie sau vînturi mari.

Și cele din grădina de iarnă nu se arătau, cînd apăsarea era mică, dar nesuferind de vînt sau ploaie cutezau a eși. În seara de 19 Decembrie cînd apăsarea a fost cea mai mică (744 mm.), nici o omidă n'a eșit din cuiburi nici în grădina de iarnă nici în cealaltă.

La 9 Ianuarie trece peste insulele Sanguinaires dela intrarea în portul Ajaccio un centru de apăsare mică (750 mm.). E vînt rece, îngheașă, e furtună timp de 5 zile. Omizile nu ies din cuiburi nici în grădina de iarnă, deși acolo nu era nici o primejdie, dar încă pe pomii de afară. La 15 furtuna se potolește, iar barometrul stă între 760 și 770 mm. pînă la sfîrșitul lunii și e bucată din Februarie. Omizile au ieșit după hrană regulat în toate nopțile, mai ales în grădina caldă.

La 23 și 24 Februarie nu era mai nici una la mîncare, deși barometrul nu arăta nimic. Dar la 25 sosește un centru de apăsare mică și aduce ger și zăpadă.

Așadar în seara lui 23 și 24 omizile simțiau că se apropie un ciclon!

Fabre a observat aceiași simțire delicată că vine ploaie sau furtună la un fel de gîndaci, Geotrupul. Aceștia ies din găurile ce au în pămînt seara de adună balegă.

Cînd e vreme frumoasă ies, cînd e ploaie nu. Nu se înșeală nici odată. Fie cît de senină și cît de liniștită vremea, uneori geotropii nu ies. Și plouă. Alte ori cerul e înorat, oameni cred c-o să ploaie, dar geotropii sînt de altă părere ies la muncă. Și nu plouă!

Odată au simțit o furtună care bîntuia în partea de miază noapte a Franței!

— **Wällischhoful**, prea plăcută stațiune climaterică de supt conducerea excelentului medic Dr. Marius Sturdza, devine tot mai mult locul de întîlnire al românilor de pretutindeni. Atît pentru acei cari vin aici spre leculrea diferitelor boale cît și pentru cei cari reintorcându-se dela marile stațiuni balneare, se opresc aici ca în liniștea idilică a Wällischhofului să-și întărească și liniștească nervii lor surescîtați de sgomotul lumii mari. O deosebită atracțiune are acest stabiliment și pentru nemijlocita apropiere a orașului Viena, unde precum se știe în vara aceasta s'a deschis prima expoziție internațională de vînat, care atrage multă lume. Astfel și oaspeții Wällischhofului fac zilnic excursiuni cu trenul sau automobilul în prea frumosul oraș împărătesc, precum și în împrejurimea atît de bogată în frumuseți.

Din lista de cură extrag numele acelor Români, cari actualmintea se află aici: Dl Partenie Cosma, director de bancă, cu d-na și d-soara, din Sibiu; dl Vladimir Spătaru cu d-na, avocat în Vârșeș; dl Mihail Velicic avocat, cu fiul din Chișineu; d-na Mișli Dr. Proșteanu cu fiul, din Vârșeș; d-na Sofia Dr. Mladin din Parbul; Dl Dr. Lazar Ghebeles, avocat din Pecica; d-na Consul Andreescu din Craiova; d-na văd. Petrache Andreescu, Craiova; d-na Maria Vanghelia, Craiova; dl Dr. Cornel Ardelean, avocat din Chișineu; d-na Livia Dr. Nestor din Lugoj; dl Dr. Sever Miclea din Arad; dl Romulus Bucșa, teolog din Radeș.

— **Convocare.** Adunarea generală ordinară a «Reuniunii învățătorilor români dela școlile gr. or. din dieceza Caransebeșului» se convoacă pe Duminecă. 29 August (11 Septembrie st. n.) 1910 la Panclova, avînd următorul program: 1. La 8^{1/2} ore dim. chemarea duhului sfînt. 2. La 9 ore deschiderea adunării. 3. Prezentarea rapoartelor și a altor exhibite incurse. 4. Alegerea comisiunilor. 5. Conferința Inv. Gheorghe Joaneș: «Gramatica lui Ienache Văcărescu». 6. Referenda comisiunilor. 7. Defigerea localității pentru adunarea generală din anul viitor. 8. Propunerii. 9. Alegerea funcționarilor și a comitetului Reuniunii. 10. Închiderea adunării.

Timișoara, din ședința comitetului central ținută la 2/15 August 1910. Gheorghe Jianu, președinte. Petru Bandu, prim-notar.

— **Aeroplanele și războiul.** Profesorul Paulev, specialist în aviație, arată în «Le Matin» că aeroplanul poate fi în vreme de pace școală pentru exercitarea energiei și eroismului. În război, flote de aeroplane, ivindu-se pe câmpul de bătăie, vor întări puterea ofensivă a armatei. Cheltuielile cu flota aceasta ar fi neînsemnate. O mie de aeroplane pentru câte doi inși fiecare, dacă

le-ar fabrica statul, n'ar costa unul din ele mai mult decît trei cai de cavalerie. Cheltuiala pentru o mie n'ar fi nici a zecea partea din prețul unui Dreadnought.

În Anglia a făcut încercări cu aeroplanul Graham White, ca să vadă cum ar putea folosi pentru ducerea depeșilor. A plecat dela Blackpool, a zburat peste țară pînă la baratele dela Fleetwood, de unde luînd alte depeși, a zburat peste mare la Barrow. De acolo a venit în zbor îndărăt la Blackpool. Toate aceste zboruri au ținut 119 minute.

Lorrain a zburat pe timp ceșos o bucată de 65 de mile dela Blackpool peste mare pînă la Rhos lângă Itandudus (loc de băi la modă în țara Wales). Zborul a ținut 93 de minute.

x **Atragem atențiunea asupra anunțului Kines Arthur & Comp.** cea mai ieftină prăvălie de vestimente în Timișoara-Fabric.

x **Cînd cumpărați ochelari**, a dresați-vă la magazine cari au în vedere nu numai interesul bănesc, ci vă spun sincer dacă e lipsă și de consultație medicală. Pentru ținerea strictă a acestui principiu și pentru serviciul conștiințios, recomandăm prăvălia de articole optice Seelenfreund Sándorné, din Kluj-Kolozsvár piața Jókai 2. unde găsiți termometre, grade, binocle, ochiari, barometre de prima calitate. Reparaturile se fac cu pricepere și grabnic.

? : Dentist român în Arad. :
VIRGIL MUNTEAN ?
:: Szabadság-tér No. 3. ::

Cronica socială și artistică.

Teatru în Mercina. «Reuniunea de citire și cînt» din Mercina invită la concertul urmat de teatru ce va avea loc la 28 August n. în curtea școlii din Mercina. Se va juca drama populară «Iancu Jianu».

Inceputul la orele 8 seara.

ECONOMIE.

Lipsa de carne în Viena. Din Viena se anunță: În ultimele zile consiliul de miniștri s'a ocupat cu chestiunea scumpirei vitelor și cărnii și a decis, în scopul sporirii ofertelor pe piețele țării, să ia cît mai curînd măsurile trebuincioase pentru a pune pe cale importațiunea cărnii din România, conform tratului de comerț ratificat, care intră în vigoare la 1 Septembrie; să intre de îndată în negocieri cu guvernul ungar în scopul admiterii importațiunii cărnii din Serbia, în limitele contingentelor, deja de mai înainte de ratificarea tratului de comerț; dacă este posibil ca cel mai tîrziu la 1 Octombrie să se permită de la o eventualitate la alta importațiunea de vite mari și de porci de proveniență fără înconvenient din Italia, Olanda și Franța, — și de a studia foarte curînd din nou chestiunea importațiunii cărnii din Argentina.

Consiliul a luat în cercetare de asemenea măsurile privitoare la tarifele pe căile ferate ținînd a determina cele mai mari oferte pe piețele austriace. În ce privește interzicerea exportațiunii, cerută de mai multe municipalități, consiliul a decis să nu ia în considerare o atare măsură, de oarece ea ar putea fi în mod eficace valabil atacată din punctul de vedere juridic, mai ales avînd în vedere stipulațiunile tratatelor de comerț și ar contraria scrupule politice importante în ce privește atitudinea străinătății.

Sarasa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 9 August 1910.

Prețul cerealelor după 100 Hgr. a fost următorul:

Crua nouă

De Tisa — — — — —	21 K. 50
Din comitatul Albei — — — — —	20 » 70
De Pesta — — — — —	20 » 50
Bănăținesc — — — — —	20 » 40
De Bacica — — — — —	20 » 70

Secară de calitate L. — — — — —	14 » —
Orezul de noțreț, calitate L. — — — — —	12 » 75
Ovăș de calitate L. — — — — —	14 » 95
Grucuruz — — — — —	11 » —

BIBLIOGRAFII.

La librăria «Tribuna» se află de vânzare: 10—20 fil. porto:

Culegere de diferite cîntece cuprînzînd: balade, doine, sârbe, cîntece de petrecere, marșuri, renade, cîntece populare și diverse. Intocmit de Ioan I. Ciurcu à 70 fil.

Albumul Bunea à 7 coroane + 30 fil. postal.

Album în amintirea canonicului Augustin Bunea. Edat de clericul din seminarul Bunelescu à 7 cor. + 30 fil. porto.

Amintiri dela «Junimea» din Iași. Vol. I. G. Panu à 3 cor. + 20 fil. porto.

Biblioteca «Lumina» à 30 fil.

No. 1 Em. Oârleanu. Trei vedenii.

No. 2 H. de Balzac. Călăul. Traducere de Măndru.

No. 3 Ion Agârbiceanu. Prăpastia.

No. 4 Paul Hysse. Prinșonerii. Traducere nemțește de Alexandru Frunzescu.

Publicația «Ligei culturale» pentru ajutorul înundațiilor din Bănat à 1 cor.

La librăria «Tribuna» se află de vânzare:

Dr. Theol. Gheorghe Popovici, Cuvîntări bisericești

Dr. Theol. Gheorghe Popovici, Uniunea românilor din Transilvania cu biserica romano-catolică supt împăratul Leopold I

Andrei Ghidiu și Iosif Bălan.

Monografia orașului Caransebeș

Avram Corcea, Balade populare

Ziaristica bisericească la români, studiu istoric de Onisifor Ghibu cor.

La fiecare carte rugăm a se mai adăuga 5—30—20 fileri pentru porto. postal.

Comandele de cărți etc. precum și prețurile să se adreseze către: **Librăria «Tribuna» Arad str. Deák ferencz 20.**

Posta Administrației.

Gherasim Sârb, Bélinz. Am primit cor. și vam rezervat numerele 803 și 901.

Andrei Moise. Forotic. Am primit 14 cor. abonament pînă la 1 August 1910.

Redactor responsabil: Iuliu Glurgiu.

«Tribuna» institut tipografic, Nichin și co.

Credit pe ipotecă, pe cambii
și pentru oficiali
mijlocește

Herzog Sándor

A R A D,

str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

Licitație de pădure.

Pe teritoriul comunei Negribșei (Niger-
bala) în comitatul Szolnok-Doboka în 31 l. c.
se vor vinde prin licitație 72 jugăre pă-
dure mare și veche de fag.

Amănunte mai detaliate la scrisorile:
up. Rettég.

Constantin Juga,
preot gr. cat.

MEGYERI IMRE

văpsitor de haine, curățător chi-
mic, broderie, și institut pentru
spălatul rufelor cu abur, în
ALBA IULIA · Gyulafehérvár.
Széchenyi-u. (lingă biserica călug).

Primește curățiri lucioase și fine, cu-
rățire de trusouri, albituri de desupt,
de masă și de pat, perdele și ori-ce
lucruri din bransa aceasta cu prețuri
foarte moderate. Curățire și clopsi-
torie chimică de tot-felul de haine
pentru bărbați și femei, pardesii fără
a le desface, apoi materii de mobile,
perdele, dantele etc., cu prețuri moder.

Un candid. de avocat

cu praxă, află aplicare momentană
la cancelaria mea, pe lângă condițiunile cele
mai favorabile.

Dr. Enea Andrea,
advocat în
Nochrich—Ujegyház, (Szeben-m.)

Nou magazin de blănărie.

Am onoare a aduce la cunoștința stimatului
public din loc și jur că, am deschis un
magazin de specialitate, bine asortat,
după cele mai moderne cerințe

în palatul contelui Nádasdy din
Arad strada Forray.

Am în depozite: șaluri și blăni pentru
femei, căciuli și manșoane, apoi pentru
stradă și haine de călă-
torie etc. Primesc din
acest ram orice lucrări
noul și reparaturi, în-
grijire pentru vară etc.

Scopul meu e să servesc
cu clientele marfă și lucru
bun, pe lângă prețurile cele
mai moderate.

Cerind sprijinul on. pu-
blic, semnez

cu distinsă stimă:
Kovács Géza
blănar.

ANUNȚ.

Din 1 Septembrie a. c. începând am lipsă

un candidat de avocat

praxă. Salariul care se solvește ulterior
pe lună este 120 cor., iară dela esmi-
nării de spesele efective 6 cor. diurnă
zi. Reflectanții au a se adresa deadreptul
mine în Timișoara.

Petru Țigle, avocat.

Fond. în a. 1860.

NÁDER J.

măiestru

ARAD, palatul minoritan.

Ține în magazin cele mai excelente **cuțite**
de buzunar cu tăiș englez și Solingen,
cuțite de bucătărie din oțelul cel mai bun ș. a.
cuți e pentru curățitul legumelor, pentru tăiatul
prăjiturilor, pentru carne, șuncă, salamă și cuțite
pentru caș. Cuțite pentru măcelari și cărnă-
țari, de junghiat și pentru curățitul intestinelor.

Pentru barbieri și frizeri: mașini de tuns,
briçuri foarte fine, ascuțite, pre um și articlii
mănuitori. — Recvizite de masă din Alpacca și
pafon, de prima calitate. — Ori-ce reparări de
bransa aceasta precum și ascuțire, le execut în
atelierul meu, instalat cu electricitate, pe lângă
— — prețurile cele mai moderate. — —

Asudarea mânilor!
Asudarea picioarelor!
Asudarea subțioarelor!

Încetează în decurs de o oră dacă folosim:

„SUDORAN”-ul

— a lui MOLNÁR. —

Copiile epistolelor de recunoștință sunt autenti-
cate de notarul public

Stim. dle farmacist! Medicamentul »SUDORAN«
comandat dela Dta, vă mărturisesc, e bun și mi-a
fost folosit. Primiți mulțămitele mele. Cu stimă. Cont. S. P.

On. d. Molnár János, farmacie la »Duhul sfânt«
Szombathely. Nu pot întrelăsa ca să nu vă fie cu-
noscut, că medicamentul d-tale »SUDORAN« con-
tra asudării picioarelor și subțioarelor are efect sur-
prinzător și e nevătămător și cu conștiința liniștită
il recomand oricui. Cu stimă Sz. M. căp. înretr., R.

St. Dle! Din »SUDORAN«, leac contra asudării
picioarelor, mânelor și subsuori am procurat încă
pentru 3 persoane, și întrebându i despre rezultat,
l-au lăudat foarte. Cu stimă A. S. învățător, Gy.

St. Dle apotecar Molnár! Răspunzând la cartea
d-tale, am cea mai mare recunoștință pentru »SU-
DORANUL« d-tale Pentru că și eu am suferit în
mare măsură de asudarea picioarelor și după două
masage mi-a trecut de tot. Am mântuit și alții
mulți cu productul d-tale și te rog să-mi mai trimi-
teți 2 sticlute — și acestea pentru alții. Am rămas
cu stimă G. K. ospătar S.

St. Dle apotecar! Am primit »SUDORANUL«
comandat, contra asudării de picioare, mâni și sub-
suori. Credemă, că cine-l folosește după receta
prescrisă, îl află de neprețuit Cu stimă F. E. coafăr, F.

Așa zisul »SUDORANUL« contra asudării de pi-
cioare, mâni subsuori, pregătit de d-voastră, are un
efect atât de excelent și sigur, că cu cea mai bună
conștiință îl pot recomanda nu numai celor din pa-
trie ci și străinătății, întrucât »SUDORANUL« în-
trece mult toate fabricatele străine, de cari m'am
folosit până acum. Îți datorez mulțămită, că m'am
scăpat de boala neplăcută, Salut R. A. învățător A.

Se poate comanda la pregătitorul:

Molnár János, apotecar în Szombathely.

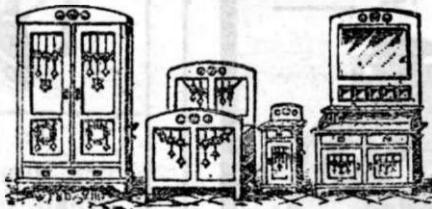
Prețul unul flacon 1 cor. 30 fl.

dacă se trimite suma înainte, porto-franco.

Numai »SUDORAN« prov. cu marcă să se primească.

Schuster Ferencz

măsar pentru zidiri și mobile în
Temesvár-Erzsébetváros, Korona-u. 18.

Execută după planuri proprii sau străine

mobile

pentru dormitoare, prânzitoare și sa-
loane precum și aranjamente pentru
cancelarii și prăvălii cu prețuri moderate.

Abonați și răspândiți în toate
părțile țării

TRIBUNA

unicul ziar politic național
român ce apare dimineața.

Invenție nouă!

Invenție nouă!

Moară de oțel pentru întrebuintare
în economie și acasă, macină excelent orzul,
cucuruzul și grâul, se învârtă cu mâna, puterea
de muncă a unui băiat de 6 ani, 1 kilogram pe
minut - pe lângă garanță și numai într'o mărime.

Prețul 14 coroane.

Fac aparate pentru desfa-
cerea sămânței de lucernă și trifoiu
de mânat cu puterea ori cu mâna, de aplica
în mașina de îmblătit ori de sine stătătoare
Prețurile să se întrebe.

Kádár Gyula

fabrică de aparate de desfăcut să-
mânța trifoiului și atelier de repa-
raturi de mașini

ORADEA-MARE
Nagyvárad) Vilanytelep mellett.

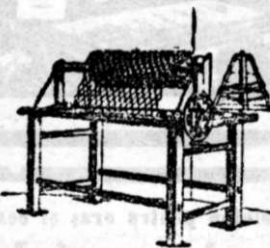

În magazinul de
mașini de cusut
biciclete

Kalmár Mihály

Cluj—Kolozsvar, Czertörd-u 56.

se pot cumpăra orice mașini de
cusut pentru gospodărie și indu-
strie, deasemenea biciclete dopl n
echipate, plă-
tind lunar, în
rate avanta-
gioase.

Cele mai ex-
celente instru-
mente pentru
săparea de

fântâni arteziene

le pregătește și expediază

VÁRADY LAJOS

fabrică de instrumente

H.-M.-Vásárhely, VI., Ferencz-utca.

Nu trebuiesc anteprenori; domeniile,
comunele, singuraticii: singuri pot
face săparea cu instrumentele mele.

— Primlucrător mijlocesc. —

Recomand și mașini pen-
tru împletitul de sîrmă.

Catalog de prețuri trimis gratis și franco.
Premiat la 6 expoziții.

Internat nou în Lipova-Lippa.

Se atrage atențiunea onoraților părinți că în anul școlar 1910—11 se va deschide un internat de băieți în Lipova, corespunzător întru toate cerințelor moderne, a cărui supraveghiere generală va fi încredințată directorului școalelor medii, iar supraveghierea învățământului, corpului profesorial, pecând a stării sanitare va fi încredințată medicului orășanesc.

Din cauza lipsei de spațiu în anul întâi se va primi numai un număr restrâns de elevi, din școala de comerț, civilă și primară pe lângă taxe moderate.

Prospecte trimite la cerere:

**A Lippai Diák-Otthon Igazgatósága
Lippán.**

Telefon Nr. 991.

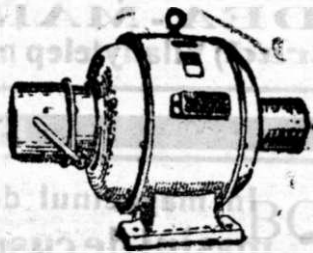
Telefon Nr. 991.

Cea mai ieftină sursă pentru cumpărarea de motoare
— — electro-dinamice e fabrica electrotehnică — —

HINTERSEER és BARTH

Timișoara-Józsefváros, Rozsa utca Nr. 47.

Avantagiile fabricațiilor noastre. Efect mare, buciom
— cu giulele, neînsemnată consumație de curent. —

Primim repararea specială a motoarelor electrice și mașinilor dinamice de orice fabricație. Micilor industriași l ferăm garnituri întregi de mașini pe lângă avantajoase condiții de plată. Prospect și prețuri curente, referindu-vă la ziarul acesta se trimite gratis și franco.

ROTH JÓZSEF

măstru de sculptură în piatră,

Segesvár, Sellergasse

Recomand on p. t. public depozitul meu bogat și bine asortat de

Monumente de morminte,
din diferită marmoră granit, syenit, labrador și piatră tare de arină, etc.
cu prețurile cele mai moderate.

Mai departe mă recomand pentru executarea a tot felul de lucruri de zidărie, ce cad în bransa mea. Schițe și prelinare de spese stau fr. la dispoziție.

Telefon pentru oraș și comitat Nr. 318.

Atelierul special de reparat
al renumitei firme:

Schmerek E.

Temesvár-Józsefváros, Bonnaz-u. 14.

Primește tot-felul de reparări și transformarea motoarelor cu benzin, gaz și ulei brut, absorbitoare de gaz, locomobile cu benzin și ulei brut și Arlapuri p. trierat. Bastimente cu benzin, pompe-motor. Mașină de fabricat ghiță. Montări specialiste de mori cu prețuri moderate, precum și reparări de automobile, bastimente și biciclete-motor. Depozit de articlii tehnici. Filte magnetice. Unsoari. Material de condensatiune. Arzătoare cu acetilen. Material pentru instalări cu electricitate. Cereți catalog de prețuri și prospect gratuit. — Serviciu conștiințios —
— Telefon pentru oraș și comitat Nrul 318. —

Primum Institut sudungar de auritură artistică
a lui **E. I. SPANG**

sculptor și auritor

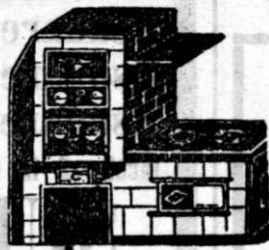
TEMESVÁR - Erzsébetváros
strada Templom Nr. 5.

Premiat cu diploma de onoare și cu medalii de aur în București, și cu alte medalii de aur și argint la diferite expozițiuni.

Face cu prețuri moderate:

— iconostasuri, altare
— amvoane, jertfelnicuri,

primește renovarea și aurirea iconostaselor vechi, altarelor, a jertfelnicilor și a amvoanelor, precum și a tot felul de lucrări de aur și argint în
— — — bransa aceasta. — — —

Zorger György

lăcătar artistic și pentru clădiri
Nagyvárad, Körös-utca

Pregătește orice lucrări din acest ram, cât și reparaturile

scări, coridoare, cerdacuri, grilaje, căminuri, porți, ferărie pentru portale și clădiri, deasemenea repararea și prefacerea caselor vertheimiane etc.

aranjament pentru — — — rle de metal araz
măcelării și căsăpii, — — — mente pentru ble
basrellefuri, strungă- — — — in execuție splend

Desemnuri și prospecte se trimite gratuit

Anunțăm on. clientelă că avem încă **2 mașini de treierat**
cu putere de 8 cai și **2 mașini cu putere de 4 cai**

pentru încălzit cu pae, lemne, sau cărbuni, pe cari le putem imediat pune la dispoziția celor cari au lipsă de ele.
Garanție.

Condițiunile avantajoase de plată.

Frații Burza, Arad, Bani-tér

Friedrich Schintzel

— fabrică de mezeluri, —
— salam și cârnărie —

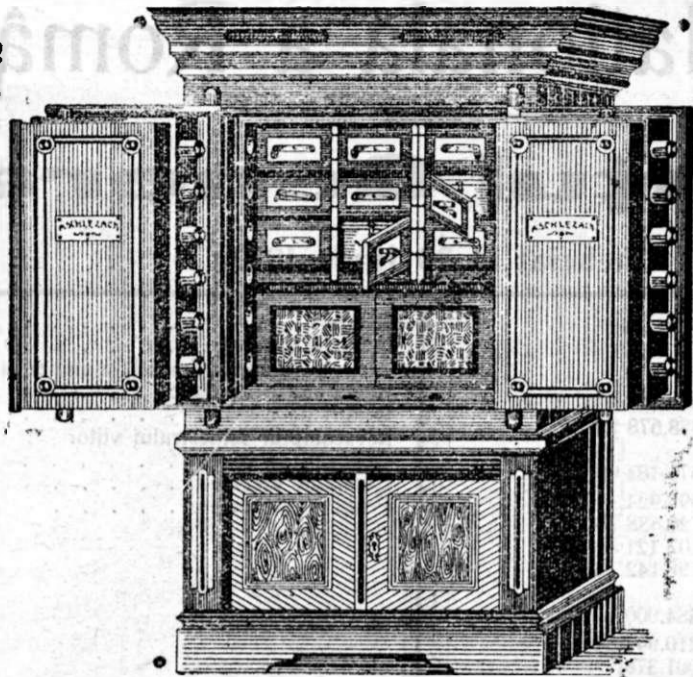
Nagyszeben — Hermanstadt
— Jungenwald strasse No. 3. —

Își recomandă diferitele specialități de cârnați de cea mai fină calitate, șunci, salam, pariser, cârnărie de hrean și Frankfurt, caș de ficat, sarfăladă etc. Săruri albe și pipărată, unsoare curată de porc.

Liste de prețuri gratuit. Vanzătorii primesc rabo. Comandele din provincie se efectuează prompt, atât la expediția cu poșta cât și cu trenul.

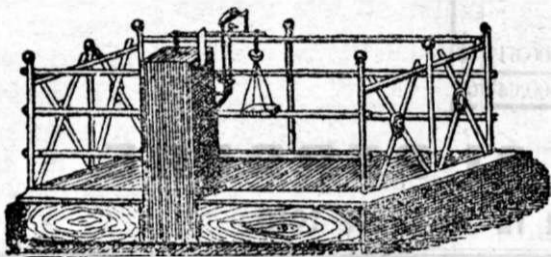
SCHLEZACK fabrică de casse pentru bani și trezore în Nagyszeben, Lederer-g. 2.

casse cu sertare din scy- și asbest incombustibile, recu- de cele mai bune. Sertare casse panțerate sigur din antogen hermit, camere panțerate, casse acte, casete, prese pentru copiat, lacăte de siguranță, etc. Referindu-vă la zia- rul nostru vi-se trim- mit prețuri curente gratuit și porto fr. Fabricare din ma- terialul cel mai bun.

Prima fabrică de cumpene și greutăți din Brașov.

PAUL WIDMANN
Brașov-Brassó,
Korház-u. 62.

Recomandă tot-felul de: cumpene și cântare, balanse-zecimale, centimale și cumpene-pod, precum și greutăți cu prețurile cele mai moderate. - Serviciu conștițios.

Se primesc reparări și antenticări din nou.

Toți cei ce se adresează către noi primesc o

carte gratuită

și franco. Jerfa aceasta o aducem numai ca să atragem atenția lumii suferinde asupra efectului curei de electricitate. Mulți bolnavi încă nu știu

că curentul galva- nic se poate folosi cu rezultat favorabil contra nervosității generale, a reuma- tismului, - neural- giei, perturbații de de mistuire, in- somnie, dureri de cap, tot-felul de apariții de slăbiri și contra multor boli femeiești.

Cartea o e o tri- mitem în plic **gratuit și franco**, nu e listă de prețuri ci un tratat științific, ușor de înțeles, scris într'o limbă popu- lară, deci accesibil pentru ori-cine.

Institutul de ordin med. Electro-Vitalizer, Budapesta, Semmelweis-u. 4. félemelet 51. Ordinează : peste săpt. dela 10—1 și dela 3—6 ore Dumineca și în zile de sărbători dela 11—1 oră

Cupon pentru o carte gratuită.

Cătră

Electro-Vitalizer Inst. de ord. med. Budapest, Semmelweis-u. 4. félemelet 51. Binevoii, vă rog, a-mi trimite o broșură din lucrarea d-v: „Tratat despre electrografia modernă“. Gratis și franco.

Numele

Comuna

Județul comit.

SA SE TAIE AȘA.

„TIMIȘIANA“ INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII SOCIETATE PE ACȚII Fondată la anul 1885.

Centrala în Timișoara oraș (Belváros) Piața Balázs No. 1. (Palatul Mocsonyi). Filiale în Buziaș, Recaș, Ciacova și Delta.

Telefon pentru centrală Numărul 510.

Telefon pentru „STANDARD“ No. 1028.

Capital propriu 1,500.000.— Cor. — Depuneri . 4,000.000.— Coroane.

Primește depuneri spre fructificare, despre cari eliberează libele. — Administrează depuneri cu casete de economizare.

Plătește deponenților după mărimea sumei depuse 4¹/₂% și 5% interese, fără nici o detragere.

După toate depunerile contribuția (darea) de interese o plătește institutul separat.

Depuneri până la 10,000 Coroane, după starea cassei se plătesc și fără abdicere.

Escomptează cambii și acoardă credite cam- biale cu acoperire hipotecară.

Dă avansuri pe efecte publice (Lombard).

Acoardă împrumuturi hipotecare pe case de închiriat și pe proprietăți de pământ.

Administrează agentura generală pentru Ungaria de sud a societății de asigurare „STANDARD“.

Telefon: Filiala Buziaș Nr. 10. — Filiala Recaș Nr. 14.

Telefon: Filiala Ciacova Nr. 16. — Filiala Delta Nr. 26.

Banca Națională a României.

Bilanțul General.

ACTIV.

Incheiat la 30 Iunie 1910.

PASIV.

ACTIV.			PASIV.		
Casa	Monedă metal.	Aur . . . 88,338.541.71 Argint . . . 1,699.786.95 Trate Aur 37,356.621.50	127,394.950.16	Capital	12,000,000 —
	Bilete de Bancă	37,210.200 —	164,605.150.16	Fond de rezervă	28,421.362.24
	Efecte predate casei spre încasare		4,888.678.92	amortis. imobil, mobilier și mașini	4,248.750.06
	Portofoliu român și străin Centrala	28,029.467.64		Bilete emise de bancă	291,758.980 —
	Sucursale și Agenții	28,541.716.44	56,571.184.09	Bonuri de casă	694.54.62
	Efecte publice		11,996.924 —	Reescomptul semestrului viitor	501.441.08
	fond de rezervă statutar		14,720.538.18	Depozite de retras	108,848.121 —
	amort. imobil, mobilier și mașini		3,107.121.58	Compturi diverse	96,516.224.79
	Cupoane		198.142.13	Profit și pierdere	2,341.543.89
	Imprumuturi pe efecte publice	Centrala . . . 3,772.600 — Suc. și Ag. 6,775.400 —	10,584.000		
	Impr. pe ef. publ. în ct. crt. Centrala, Sucurs. și Agenții		17,210.997.84		
	Imobile		6,001.378.79		
	Mobilier și mașini de imprimerie		713.399.45		
	Dobânzi datorate la împrumuturi pe efecte publice		360.748.85		
	Depozite libere		108,848.121 —		
Compt. diverse		114,213.778.10			
de valori		31,333.487.60			
			545,300.647.68	545,300.647.68	
			545,300.647.68	545,300.647.68	

PROFIT ȘI PERDERE.

DEBIT.

Incheiat la 30 Iunie 1910.

CREDIT.

Salariile personalului de administrație	589.046.60	Sold precedent	—	309.96
de imprimerie	41.281.50	Dobânzi și beneficii diverse	2,508.652.48	
Cheltuieli de administr., imoșitate	352.151.24	Trate și remise și diverse operațiuni cu s'rainătatea	769.453.11	
Către stat, și dif. taxe și indem. Suc. și Ag.	105.809.48	Venitul efectelor publice	287.207.37	3,565.312.94
Cheltuieli de imprimerie	3.823.95			
Fondul amortizării imobilelor	45.000 —			
mobilierului și mașinilor de imprimerie	12.000 —			
Luminat și încălzit	27.879.77			
Drepturi de prezență	22.070 —			
Materiale pentru fabricarea biletelor (usate)	14.547.56			
imprimerie	11.522.95			
Sold (beneficiu net)	—			
		1,225.075.05		
		2,341.543.89		
		3,566.616.94		3,566.616.94

p. Guvernator Anton Carp.

Director A. N. Ștefănescu.

HOTEL SCHMIDT HOTELIER GÜNDISCH M.

in
SIBIIU—NAGYSZEBEN, BAHNGASSE.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public voiajor că am luat în Sibiu, hotelul și restaurantul binecunoscut Schmidt, la o sută pași depărtare de gară. Mă voi nizu să pot găstiga încrederea și deplina mulțămire a on. public voiajor. Camere curate, mâncări gustoase, bețuri bune și curate, mese de biliard, ofer un cămin plăcut. Iluminație electrică. Recomandându-mă în atenția onoratului public semnez

Cu distincție
stimă: **Gündisch M.** proprietarul hotelului Schmidt.

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietri monumentale.

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA sculptor și
lestru pietri
Atelierul central al fabricii: **Kolozsvár, Dézsma-u. 21.**

Magazin de pietri monumentale, fabricate proprii din: marmoră, labrador, granit, sienit etc. Kolozsvár, Ferencz József-út 25.

Cămară Centrală:
Nagyszeben, Fleischer-gasse 17.
Filiale: Déva, Nagyvárad.

— Atelierul de fotografiat a lui —

Csizhegyi Sándor

Cluj—Kolozsvár, Piața Mátyás király-tér Nr. 26.

(Lângă farmacia lui Hintz).

Aici se fac și se măresc cele mai frumoase fotografii, de asemenea acvarele, picturi în olei, specialități pe pânze ori mătase cari prin spălare nu se strică. La firmă fiți cu băgare de seamă n'o confundați, Cluj—Kolozsvár, piața Mátyás király-tér 26, lângă farmacia lui Hintz.

Referindu-vă la „Tribuna” veți avea favor în prețuri.

ALBERT LINDENFELD hărăgar, Hodmezővásárhely, Toldi-u 91.

Se recomandă pentru orice lucrări în acest ram, atât noi cât și reparaturi ca, cazane pentru fert rachiu, aranjamente pentru fabrici de spirt, căldări de spălat, turnătorie de alamă, tigăi, paturi compoște, piue și instalații de apeducte pe lângă prețuri conven.

: Cumpăr aramă neofolosită pentru prețuri mari.

